

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Πρόταση διαμόρφωσης θεραπευτικού ταρατσόκηπου στην ψυχιατρική
κλινική Δρομοκαΐτειο»**

Παπαδοπούλου Ελευθερία - Καρολίνα
(Α.Μ. : 0417090)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΥΚΑΣ

ΒΟΛΟΣ, Ιούνιος 2022

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε στη σχολή Γεωπονικών Επιστήμων του τμήματος Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας .

Η διεξαγωγή της εργασίας αυτής έγινε υπό την επίβλεψη του καθηγητή Χρήστου Λύκα, τον οποίο θέλω να ευχαριστήσω θερμά τόσο για την επιλογή αυτού του ενδιαφέροντος θέματος όσο και για την καθοδήγηση ,επίβλεψη και διόρθωση που μου προσέφερε κατά την διάρκεια της συγγραφής.

Παράλληλα, θα ήθελα να ευχαριστήσω με όλη μου την καρδιά τους αγαπημένους μου γονείς Πατρίτσια και Δαμιανό και την αδερφή μου Ιωάννα που με στήριξαν και με παροτρύναν καθ' όλη την διάρκεια της μελέτης και της συγγραφής .

Τέλος, θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους φίλους μου που μου συμπαραστάθηκαν ψυχολογικά κατά την διάρκεια της ολοκλήρωσης της παρούσας πτυχιακής ερευνάς.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Οι θεραπευτικοί κήποι εισέρχονται δυναμικά τα τελευταία χρόνια στο σύγχρονο σύστημα υγείας . Ο θεραπευτικός κήπος θεωρείται μια μη φαρμακολογική θεραπεία σε ψυχικές ασθένειες και σε νόσους όπως αυτή της άνοιας , του αυτισμού κ.α. (Thaneshwari, Poonam Kumari, et al. (2018): 162-166.)

Στον θεραπευτικό κήπο μπορούν να εφαρμοστούν πολλές δραστηριότητες .Κυρίως πραγματοποιούνται κινησιολογικές ,κηπουρικές και ασκήσεις που προωθούν την επαναπροσαρμογή των ασθενών στην καθημερινότητα.

Αυτού του είδους κήποι εμφανίζουν πολλά θετικά χαρακτηριστικά .Μερικά από αυτά είναι ότι μειώνουν το κόστος θεραπείας των ασθενών , ενώ μέσω των δραστηριοτήτων που πραγματώνονται βελτιώνεται η διάθεση των ασθενών ,ελαττώνετε το άγχος , περιορίζεται το αίσθημα ανασφάλειας και δημιουργείται ένας φυσικός χώρος που μπορούν να απομονωθούν ή να κοινωνικοποιηθούν οι ασθενείς και το νοσηλευτικό προσωπικό.

Η παρούσα πτυχιακή διατριβή σκοπεύει στον ορθό σχεδιασμό ενός θεραπευτικού ταρατσόκηπου στο κτίριο Βελλέτζιο της Ψυχιατρικής Κλινικής Αττικής "Δρομοκαΐτειο ". Για την πραγματοποίηση του στόχου έγινε αρχικά μελέτη της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας που αφορούν τους θεραπευτικούς κήπους . Στη συνέχεια, ακολουθήθηκε ανάλυση ερωτηματολογίου που αφορούσε τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι ασθενείς του νοσοκομειακού κέντρου. Ο συνδυασμός της ερευνάς μέσω ερωτηματολογίου και η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας βοήθησαν την συνολική μελέτη να λάβει πρακτική εφαρμογή.

ABSTRACT

Therapeutic gardens have been dynamically entering the modern health system in recent years. A therapeutic garden is considered a non-pharmacological treatment for mental illnesses and diseases such as dementia, Alzheimer's, autism, etc. (Thaneshwari, Poonam Kumari, et al. (2018): 162-166.)

Many activities can be applied in the therapeutic garden. Mainly kinesiological, gardening and exercises are performed that promote the readjustment of the patients in the daily life.

These types of gardens show many positive features such as the fact that they are reducing the cost of treatment of patients, while through the activities that are carried out the mood of the patients is improved, stress is also reduced, the feeling of insecurity is reduced and a natural space is created where patients and nursing staff can be isolated or socialized.

The present dissertation aims at the correct design of a therapeutic terrace garden in the building Belletzio of the Psychiatric Clinic of Attica "Dromokaitio". In order to achieve the goal, the existing bibliography concerning therapeutic gardens was initially studied. Then an analysis was made based on a questionnaire, concerning the needs and peculiarities of the patients of the hospital. The combination of the research through a questionnaire and the review of the bibliography helped the overall study to have a practical application.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη στα ελληνικά.....	3
Abstract	4
Εισαγωγή.....	7
ΜΕΡΟΣ Α' : Θεωρητικό υπόβαθρο.....	8
1° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	9
1.1.Η συμβολή της φύσης στην υγεία	9
1.2.Ορισμός θεραπευτικού κήπου	9
1.3. Ρόλος και λειτουργίες σύγχρονου νοσοκομείου	11
1.4.Αρχές σχεδιασμού θεραπευτικού κήπου	12
1.5.Ο άνθρωπος ως επίκεντρο.....	14
ΜΕΡΟΣ Β': Μέθοδος	17
2° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	18
2.1. Μέθοδος.....	18
ΜΕΡΟΣ Γ' : Ανάλυση ερωτηματολογίου.....	20
3° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	21
3.1. Ανάλυση ερωτηματολογίου νοσηλευτικού προσωπικού	21
ΜΕΡΟΣ Δ': Ανάλυση υπάρχοντα χώρου & κλιματολογικών συνθήκων περιοχής...34	
4° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	35
4.1. Ανάλυση χώρου	35
4.2. Θέση και μορφολογία Αττικής.....	35
4.3. Θέση υπό διαμόρφωση περιοχής	35
4.4. Κλίμα	36
4.5. Δομές νοσοκομειακού χώρου	38
4.6. Προβλήματα υφιστάμενου χώρου.....	39
4.7. Υφιστάμενη κατάσταση κτιρίου ενδιαφέροντος.....	40
ΜΕΡΟΣ Ε': Μεθοδολογία ανάπτυξης χώρου.....	46
5° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	47
5.1.Σχεδίαση χώρου με επίκεντρο τους ασθενείς και το νοσοκομειακό προσωπικό.....	47
5.2.Μεθοδολογία ανάπτυξης χώρου και προτεινόμενες λύσεις.....	47
5.3.Διαμορφωση περιβάλλοντος χώρου.....	50

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' : Κατάλληλα φυτικά είδη & κατασκευαστικές υποδομές	54
6° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	55
6.1. Φυτικά είδη που πρέπει να αποφεύγονται	55
6.2. Φυτικά είδη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.....	56
6.3. Αειθαλλείς και φυλλοβόλοι θάμνοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν	57
6.4. Αναρριχώμενα φυτικά είδη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.....	65
6.5. Πολυετη ποώδη ανθοκομικά και αρωματικά φυτά	71
6.6. Κατασκευαστικές λεπτομέρειες υποδομών	79
ΜΕΡΟΣ Ζ' : Συμπεράσματα	88
7° ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	89
7.1. Συμπεράσματα	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ α'	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ β'	99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ γ'	100
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ δ'	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ε'	102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σύγχρονη κοινωνία είναι μια κοινωνία υψηλών ταχυτήτων με αυξημένες υποχρεώσεις και πολύ άγχος . Ο σύγχρονος άνθρωπος ζώντας σε ασφυκτικά αγχώδεις συνθήκες απομακρυσμένος από το φυσικό περιβάλλον και μονίμως ενοχλημένος από το θόρυβο και την ρύπανση προσπαθεί να αποδράσει δημιουργώντας μικρούς ιδιωτικούς κήπους. Η φύση εμφανίζει θεραπευτικές ιδιότητες που βοηθούν στη διατήρηση της αρμονίας του πνεύματος και του σώματος.

Οι ιδιωτικοί κήποι θεωρούνται μέσω διαφυγής ακόμη και για αυτούς που πάσχουν από ψυχικές και νευρολογικές διαταραχές καθώς αποτελούν μέσω ίασης, εκμάθησης, συμμόρφωσης, χαλάρωσης, αναψυχής και ψυχαγωγίας. Ο θεραπευτικός κήπος σε ιδρύματα και νοσοκομεία έχει φανερώσει ότι έχει θετικές επιδράσεις στις συμπεριφορές των ασθενών καθώς έχει σχεδιαστεί για να καλύψει σωματικές, ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες αυτών.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει σκοπό να γίνει η ορθή σχεδίαση ενός θεραπευτικού κήπου στην οροφή του κτιρίου Βελλέτζιο στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής Δρομοκαΐτειο.

Για να σχεδιαστεί αυτός ο κήπος πρώτα ερευνήθηκε η υπάρχουσα βιβλιογραφία. Στόχος της ανασκόπησης αυτής, ήταν να βρεθούν και να επεξεργαστούν στοιχεία από προ υπάρχουσες έρευνες που να σχετίζονται με την δημιουργία θεραπευτικών κήπων όπως ο συγκεκριμένος. Μέσω από τις ήδη αναρτημένες βιβλιογραφίες, η ερευνήτρια διαπίστωσε ποια είναι η λειτουργία των θεραπευτικών κήπων καθώς και τη χρήση που έχουν οι φυσικοί χώροι στην ψυχοσύνθεση των ασθενών και του νοσηλευτικού προσωπικού.

Κατά την παρούσα πτυχιακή ερευνά επιλέχθηκε ως υποκείμενο ερευνάς το νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου . Μοιράστηκαν ερωτηματολόγια τα οποία στην συνέχεια ερμηνεύτηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν ώστε να δημιουργηθεί ένας κήπος που θα αποτελέσει βοηθητικό μέσω τόσο για την ίαση των ασθενών όσο και για τους θεραπευτές που θα τον χρησιμοποιήσουν.

Ο συνδυασμός της ερευνάς και της θεωρίας βοήθησαν την συνολική μελέτη να λάβει πρακτική εφαρμογή.

ΜΕΡΟΣ Α' :

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1.1 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Από τα αρχαία χρόνια, η φύση επιδρούσε θεραπευτικά στους ανθρώπους ως πόρος ανάκαμψης (Cooper Marcus και Barnes, 1999, Jakobsson, 2009). Τα φυσικά τοπία έχουν θεωρηθεί ως μέρη που μπορούν να φέρουν τους ανθρώπους πιο κοντά στο Θεό ή άλλες πεποιθήσεις ή ως μέρη όπου μπορεί κανείς να έρθει σε επαφή με τον πνευματικό του εαυτό (Janick, 1992, Rosenfield, 1992, Van Zuylen, 1995). Σύμφωνα με τον Searles (1960), η φύση έχει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της ψυχικής υγείας. Μελέτες δείχνουν ότι οι διαμονές σε φυσικά περιβάλλοντα και κήπους προσφέρουν θετική διέγερση των συναισθηματικών, γνωστικών και σωματικών λειτουργιών (Ulrich, 1984, Kaplan και Kaplan, 1989). Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι περισσότεροι άνθρωποι που έχουν ψυχολογική αδυναμία και χαμηλή ενέργεια, αδυνατούν να επεξεργαστούν και να εγκλιματιστούν σε νέους υπερβάλλοντες χώρους, χρειάζεται πρώτα να συνηθίσουν και να αισθανθούν άνετοι με τον ήδη υπάρχον περιβάλλον (Grahn, 2005). Τέλος, “The Supporting Environmental Theory ” (SET) , υποστηρίζει ότι όσο πιο ψυχικά εύθραυστο είναι ένα άτομο τόσο περισσότερη στήριξη χρειάζεται από το περιβάλλον.

Συμπερασματικά, τα φυτά μπορούν να συνεισφέρουν στην θεραπευτική διαδικασία ευάλωτων ατόμων μόνο αν η πρακτική της αποκατάστασης εστιάζει στο πως αλληλοεπιδρούν και εκλαμβάνουν τα φυτά μέσω της χρήσης των πέντε αισθήσεων που διαθέτουν και μέσω των αισθημάτων που τους προκαλούνται από το να τα φροντίζουν. (Matsuo, 1992) .

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΚΗΠΙΟΥ

Σύμφωνα με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας (W.H.O.), η υγεία προσδιορίζεται ως “η κατάσταση ολοκληρωτικής φυσικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας”. Σε πολλές περιπτώσεις η "περίθαλψη "μπορεί να μην

είναι συνώνυμη με την πλήρη αποκατάσταση της υγείας του ασθενούς, αλλά να αποτελεί μια διαδικασία βελτίωσης της γενικότερης ποιότητας της ζωής του. Παραδείγματος χάριν, η ανακούφιση κάποιων από τα συμπτώματα της ασθένειας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την βελτίωση ενός ατόμου που εμφανίζει μια χρόνια νόσο. Η ποιότητα της ζωής των ασθενών καθιστάτε σε πολλές περιπτώσεις πιο σημαντική από την πλήρη αποθεραπεία της ασθένειας, ομοίως το ίδιο ισχύει και όταν μειώνεται η ψυχολογική ένταση που εμφανίζουν οι ασθενείς. Παρόμοια ελάττωση των επιπέδων συναισθηματικής φόρτισης είναι ευπρόσδεκτη τόσο από τους επισκέπτες όσο και από το προσωπικό (www.who.int). Στους θεραπευτικούς κήπους μπορούν να πραγματοποιηθούν διάφορες δραστηριότητες. Μερικές από αυτές είναι η παρατήρηση, η ανάπαυση, ο περίπατος, η ανακάλυψη των αισθήσεων. Στόχος του θεραπευτικού κήπου είναι να επαναφέρει την ψυχική, σωματική και συναισθηματική υγεία του ατόμου και να απαλλάσσει από το άγχος. Κατά καιρούς έχουν δοθεί διάφορες έννοιες της φράσης «θεραπευτικός κήπος». Από πάντα θεωρείτο ότι ο οποιοσδήποτε κήπος αποτελεί και μέσω θεραπείας, αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχει η αντίληψη ότι αρκεί και μόνο η επαφή με την φύση για να βελτιωθεί η σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων.

Η ανάρρωση των ασθενών μπορεί να επιταχυνθεί, αν οι τελευταίοι αισθάνονται χαλαρωμένοι και άνετοι μέσα σε ένα περιβάλλον που δεν είναι πιεστικό αλλά προστατευτικό και εύκολο στην κατανόηση και στο χειρισμό (Kaye & Blue, 1997, Parsons, 1998). Ο σχεδιασμός ενός κήπου πρέπει να μην βασίζεται σε στερεοτυπικές ιδέες ενώ πρέπει να καλύπτει τις αντικειμενικές ανάγκες που έχουν οι ασθενείς, παράλληλα, πρέπει να μην περιορίζεται λόγω των φυσικών, οικολογικών και οικονομικών πτυχών που εμφανίζει ο προκατασκευη του χώρου (Μαρία Γιατράκου, 2011, θεραπευτικοί κήποι). Η προσθήκη της πνευματικής διάστασης προσθέτει θεραπευτικές ιδιότητες στο τοπίο, καθώς αυτό πέρα από το αισθητικό φέρει και ψυχολογικό φορτίο. Ο χώρος θα πρέπει να σχεδιαστεί με τρόπο, ώστε να διευκολυνθεί μια διαδικασία, αυτή της ίασης (Cotton, 1999, Dannenmaier, 1995, Uzzell & Leward, 1990). Κατά τον Eckerling, ο θεραπευτικός κήπος είναι ένας κήπος σχεδιασμένος να κάνει τους ανθρώπους να νιώθουν καλύτερα. Οι κήποι αυτοί αποτελούν μια προσπάθεια να βελτιωθεί το νοσοκομειακό περιβάλλον, όχι μόνο από αισθητικής πλευράς, αλλά περισσότερο ως προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η ασθένεια. Οι χώροι αυτοί θα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί ενσυνείδητα ως θεραπευτικοί και θα πρέπει να αποδίδουν, ανάλογα με την περίσταση, κατευναστικά, χαλαρωτικά ή να δρουν επανορθωτικά στην πλειονότητα των χρηστών. Η ουσία του είναι οι χρήστες να νιώθουν

ασφάλεια, λιγότερο άγχος, πιο άνετα και αναζωογονημένοι (Burry-Jones, 1990, Vapaala, 2002). Στα παλαιότερα χρόνια η έννοια του θεραπευτικού κήπου εμφανιζόταν σε κήπους που σχετίζονταν με τους νοσοκομειακούς χώρους, τους οίκους ευγηρίας, τα ψυχιατρικά ιδρύματα καθώς και τις κλινικές αποθεραπείας και αποκατάστασης. Πλέον έχει αλλάξει αυτή η αντίληψη και ο θεραπευτικός κήπος έχει λάβει μια ευρεία μορφή καθώς αναφέρεται σε όλους τους τύπους κήπων.

Μεταξύ των θεραπευτικών και των ιδιωτικών κήπων υπάρχει μια μεγάλη διαφορά. Στον πρώτο τα άτομα παρουσιάζουν πρόβλημα υγείας και ο σχεδιασμός πρέπει να γίνει με βάση τις ανάγκες των ασθενών και να ανταποκρίνεται στα εξής:

- Να αποτελεί ένα ενδιαφέρον περιβάλλον για τα νοσηλευόμενα άτομα.
- Να αποτελεί ένα ήρεμο περιβάλλον για τον εξωτερικό ασθενή που προσέρχεται για εξετάσεις.
- Να αποτελεί μία πράσινη όαση για το φορτισμένο προσωπικό.
- Να αποτελεί ένα άσυλο για τους πενθούντες ή καταπονημένους συγγενείς (Cooper Marcus, 2003).

Το δεύτερο είδος κήπου, χαρακτηρίζεται ως "κήπος ευεξίας" και απευθύνεται σε υγιείς άτομα και σκοπός αυτού του κήπου είναι να παραμείνουν υγιείς (Sachs, 2004). Οι κήποι ευεξίας είναι συνήθως ιδιωτικοί και ο σχεδιασμός του καθορίζεται συνήθως από τις προτιμήσεις του χρήστη. Στην παρούσα μελέτη ως θεραπευτικοί κήποι θα αναφέρονται οι κήποι οι οποίοι δημιουργούνται για τα διάφορα ιδρύματα και όχι οι ιδιωτικοί κήποι.

1.3 ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Το νοσοκομείο του 21^{ου} αιώνα έχει δείξει τεράστια εξέλιξη καθώς ο ρόλος του έχει διευρυνθεί σε σχέση με παλιότερα. Ο νοσοκομειακός χώρος είναι αναβαθμισμένος καθώς έχουν τοποθετηθεί περισσότεροι ειδικοί ιατροί, εξειδικευμένα ακριβά μηχανήματα, οι

διαδικασίες θεραπείας είναι πιο επιτυχημένες και στοχεύουν στην γρήγορη ανάκαμψη και στην αποκατάσταση του ασθενή. Όλα τα παραπάνω συντελούν στην βελτίωση της εικόνας των νοσοκομείων αλλά συχνά δημιουργούν νέες κατασκευαστικές ανάγκες. Σήμερα ο ρόλος του νοσοκομείου είναι πέρα από διαγνωστικός και θεραπευτικός, είναι ερευνητικός, εκπαιδευτικός και κοινωνικός.

1.4 ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ

Για τους ασθενείς, τους επισκέπτες και το προσωπικό του νοσοκομείου είναι εξαιρετικά αγχωτική η εμπειρία της διαμονής, της παραμονής και της εργασίας στους νοσοκομειακούς χώρους. Από το 1950 έως περίπου το 1990 οι θεραπευτικές αξίες που προσέφερε η επαφή των ασθενών αλλά και του νοσοκομειακού προσωπικού με την φύση εξαφανίστηκαν. Ελαττώθηκαν οι χώροι αναψυχής, οι πράσινοι κήποι, οι εξώστες, ενώ αυξήθηκαν οι χώροι στάθμευσης, αντικαταστάθηκαν οι φυσικοί εξαερισμοί και έτσι μειώθηκε η αλληλεπίδραση των ατόμων με το περιβάλλον και παρήχθησαν αγχώδεις συνθήκες (Ulrich, 1992; Malkin, 1992; Horsborough, 1995). Αν και η παραπάνω κατάσταση επικρατούσε για αρκετά χρόνια, περίπου το 1990 υπήρξαν αντιδράσεις από τις διοικήσεις των νοσοκομείων και μαζί με το κίνημα "Patient Centered Care" έγινε προσπάθεια αναδιαμόρφωσης των νοσοκομειακών χώρων, έτσι ώστε να καλυφθούν περισσότερες ανάγκες, να έχουν ποιότητα στην διαμονή και στην καθημερινότητα τους τόσο οι ασθενείς όσο και το νοσοκομειακό προσωπικό.

Για την δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου σε μια ψυχιατρική κλινική, υπάρχουν αρχές που ακολουθούνται. Οι αρχές αυτές εστιάζουν στις ανάγκες που έχουν οι ασθενείς και είναι συγκεντρωμένες παρακάτω .

- Αν υπάρχει δυνατότητα πρέπει ο χώρος να διαιρείται έτσι ώστε να δημιουργούνται επίπεδα διαφορετικού μεγέθους. Με αυτόν τον τρόπο υπάρχει μερική απομόνωση των ασθενών αν αυτοί το επιθυμούν.
- Οι κήποι πρέπει να σχεδιάζονται ελκυστικοί προς τους ασθενείς. Οι ασθενείς πρέπει να γνωρίζουν αν έχουν εύκολη πρόσβαση μέσω εισόδων και μονοπατιών

ανεξαρτήτως την ηλικία ή την αναπηρία του ατόμου και ότι διευκολύνουν κάποιες δραστηριότητες.

- Τα μονοπάτια πρέπει να είναι : Αρκετά φαρδιά έτσι ώστε να μπορούν να περάσουν 2 αναπηρικά αμαξίδια, λεία και να έχει στενούς αρμούς ώστε να μην παγιδευτεί κάποια ρόδα.

- Να υπάρχουν σταθερά καθίσματα με πλάτη έτσι ώστε να μπορούν να σταθούν τόσο για τις δραστηριότητες τους όσο και για να στηριχθούν αν αισθανθούν κάποια αδυναμία. Να υπάρχουν καθίσματα που να μπορούν να μετακινηθούν έτσι ώστε να μπορούν να διαλέξουν αν θέλουν να βρίσκονται κάτω από στέγαστρο ή κάτω από τον ήλιο αλλά και για να φτιάχνουν τον δικό τους χώρο στις διαστάσεις που τους βολεύουν.

- Πρέπει να παρέχονται ηλιόλουστα αλλά και σκιερά μέρη.

- Για την μείωση του στρες που βιώνουν οι ασθενείς στο νοσοκομείο πρέπει στον χώρο να υπάρχουν γλυπτά ή αλλά χειροποίητα αντικείμενα.

- Οι ασθενείς είναι ευάλωτοι σωματικά και ψυχικά συνεπώς χρειάζεται να νιώθουν ασφαλείς στον χώρο που βρίσκονται. Καλό είναι να τοποθετηθούν τηλεφωνά που να συνδέονται με τα κεντρικά του νοσοκομείου.

- Ο κήπος πρέπει να είναι ήσυχος , οι ασθενείς να μπορούν να ακούν τον ήχο των πουλιών, του ανέμου, ενός σιντριβανιού, με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ηρεμία.

- Πλούσια, πολύχρωμη φύτευση ποικίλη και εντυπωσιακή. Να υπάρχουν διαφορετικές υφές σχήματα και αποχρώσεις των φύλλων. Να μπορούν να κινούνται με το φύσημα του αέρα.

- Τα φυτά βοηθούν ασυνείδητα τον ασθενή. Τα δέντρα μπορούν να παρέχουν αίσθηση δύναμης και μονιμότητας, τα πολυετή φυτά δίνουν το αίσθημα της επιμονής και της ανανέωσης. Τα ετήσια φυτά της ανάπτυξης, της εκβλάστησης, της ανθοφορίας, της σποράς, της σήψης, του θανάτου και της εξέλιξης .

- Για όλους τους χρήστες, ο κήπος παρέχει μια εμπειρία που περιλαμβάνει αισθήσεις. Η όσφρηση συνδέεται στενά με τις αναμνήσεις και τα συναισθήματα, άρα οι μυρωδιές μπορούν ξαφνικά να διεγείρουν μνήμες και αντιδράσεις. Η αφή είναι ιδιαίτερα σημαντική για άτομα με προβλήματα όρασης και για ασθενείς με μειωμένη γνωστική λειτουργία.

- Ο κήπος πρέπει να είναι καλά συντηρημένος έτσι ώστε να έχει τις μέγιστες ευεργετικές αποδώσεις προς τους ασθενείς.

- Ένας θεραπευτικός κήπος πρέπει επίσης να προσφέρει θέα στον ουρανό και αλλαγή σχηματισμών νεφών.

- Χρήση σιντριβανιών ή λουτρό πουλιών, μια τροφοδοσία πουλιών, δέντρα κατάλληλα για ωοτοκία ή φωλιά, αυτά διεγείρουν τις αισθήσεις και βοηθούν στην ανύψωση της διάθεσης των ανθρώπων.

- Να γίνεται χρήση ειδών φυτών που προσελκύουν τις πεταλούδες, χρησιμεύει ως απαλή υπενθύμιση της πολυτιμότητας της ζωής.

1.5 Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Παρά όμως τα πολλά τεχνολογικά και επιστημονικά επιτεύγματα, υπάρχουν ασθενείς που δεν μπορούν να βοηθηθούν από τη συμβατική ιατρική. Η ανθρωποκεντρική ιατρική πρεσβεύει ότι για να θεραπευτεί ο ασθενής χρειάζεται να έχει θέληση και να προσπαθεί για αυτό. Η θεραπεία επικεντρώνεται πλήρως στον ασθενή και όχι στην θεραπεία καθ' αυτή. Καθοριστικό ρόλο για την ίαση του ασθενή, παίζει η καλή ποιότητα ζωής, η αποβολή αρνητικών αισθημάτων και η θετική αντιμετώπιση της κατάστασης. Φαίνεται ότι αυτήν την άποψη την στηρίζουν οργανισμοί και ιδρύματα, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (W.H.O.), αναγνωρίζουν ότι η υγεία πρέπει να αντιμετωπίζεται ολιστικά και ότι το κλειδί είναι η διατήρηση της ποιότητας ζωής (Stoneham, 1997). Ο κήπος, στην ανθρωποκεντρική θεραπεία, έχει τρεις βασικούς στόχους: πρώτον να δώσει κοινωνική στήριξη και αποκατάσταση σε άτομα που δεν έχουν αντιδράσει σε άλλες θεραπείες, δεύτερον να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που να προωθεί

την κοινωνική επαφή και δραστηριότητα και να δώσει ένα αίσθημα χρησιμότητας και τρίτον να συμβάλλει στο να νιώσουν οι ασθενείς μέρος του συνόλου.

Οι ασθένειες που φαίνεται να αντιδρούν σε αυτή τη σύνθεση συμβατικής και συμπληρωματικής θεραπείας είναι αυτοί που πάσχουν από πολλαπλή σκλήρυνση, καρκίνο, τη νόσο Πάρκινσον ή απο ψυχολογικές διαταραχές. Στο θεραπευτικό κέντρο της Αγγλίας " Blackthorn Medical Center " διαπιστώθηκε ότι αυτή η συμπληρωματική θεραπεία είχε τρομερά αποτελέσματα και έτσι το αγγλικό εθνικό σύστημα υγείας χρηματοδότησε κατά 70% το κόστος της συγκεκριμένης θεραπείας στο συγκεκριμένο ίδρυμα (Crosbie, 1990, Cooper-Marcus & Barnes, 1999). Για το λόγο αυτό τον τελευταίο καιρό παρατηρείται στροφή στην άποψη για την ωφέλεια των αντίστοιχων κήπων .Οι σχεδιαστές άρχισαν να ξανασκέφτονται τους ασθενείς ως ολότητα και να τους απασχολεί η ποιότητα ζωής τους. Επίσης, παρατηρείται ότι όταν οι ασθενείς ενδιαφέρονται για την ιατρική τους αντιμετώπιση και είναι πιο ενημερωμένοι, φέρουν γνώμη για τον τόπο που θέλουν να νοσηλευτούν. Τα νοσοκομεία κατανόησαν αυτήν την τάση και σε απάντηση των απαιτήσεων των ασθενών, που επιλέγουν το χώρο περίθαλψής τους, άρχισαν να επανεξετάζουν τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Το μεγαλύτερο ποσοστό των νοσοκομειακών συνδικάτων της Ουαλίας είναι πλέον πεπεισμένο, ότι ένας καλά σχεδιασμένος και διατηρημένος κήπος αντανακλά την ποιότητα της περίθαλψης και θεραπείας, που δέχονται οι ασθενείς (Ford, 1997).

Πολλά νοσοκομεία ανέπτυξαν εξειδικευμένες περιοχές περίθαλψης που μπορούν να προβάλλουν ως διαφήμισή τους, για παράδειγμα κλινικές για διατροφικές διαταραχές, αθλητικά ατυχήματα, αποτοξίνωση, γηριατρική. Μάλιστα γίνονται αναδιαμορφώσεις του χώρου και τροποποιήσεις στα σύνηθες μοντέλα κατασκευής δομών περίθαλψης. (Francis & Paine, 1990, Gora, 1997, Mueller, 1988). Κάποιες κατηγορίες ιατρικών κέντρων, που ειδικεύονται στην περίθαλψη αντί για τη θεραπεία των ασθενών τους π.χ. νοσοκομεία ανίατων περιπτώσεων, κλινικές για άτομα με Alzheimer, αγκάλιασαν την ιδέα με ενθουσιασμό, καθώς είδαν την ανάγκη της ύπαρξης κήπου και οικείας εμφάνισης του χώρου. Ως αποτέλεσμα, οι θεραπευτικοί κήποι εμφανίζονται στους νοσοκομειακούς χώρους όλο και πιο συχνά και συνδράμουν για την περίθαλψη και την ίαση ατόμων που χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης (Flagler & Poincelot, 1994).

ΜΕΡΟΣ Β' :
ΜΕΘΟΔΟΣ

2.1 ΜΕΘΟΔΟΣ

Για την διεξαγωγή της πτυχιακής εργασίας μελετήθηκε σχετική βιβλιογραφία που αφορούν τους θεραπευτικούς κήπους σε νοσοκομειακές μονάδες, σε μονάδες ψυχικής υγείας αλλά και σε εξωτερικούς χώρους που μπορεί να εφαρμοστεί το συγκεκριμένο είδος κήπου. Το θεωρητικό υπόβαθρο βασιζόταν σε ιδέες και αρχές. Η ερευνήτρια απέκτησε μερική εικόνα για τον τρόπο που πρέπει να σχεδιαστεί ένας θεραπευτικός κήπος. Στην συνέχεια για την σχεδίαση του ταρατσόκηπου και την συγγραφή της πτυχιακής διατριβής η ερευνήτρια παραβρέθηκε στον χώρο της ψυχιατρικής κλινικής και έλαβε την κάτοψη της υφιστάμενης κατάστασης της ταράτσας του κτιρίου Βελλέτζιο, από την τεχνική υπηρεσία που έχει η κλινική. Παράλληλα, ζητήθηκε άδεια από τους υπευθύνους του νοσοκομείου για να τραβηχτούν φωτογραφίες του εξωτερικού χώρου. Επιπλέον, δόθηκε ερωτηματολόγιο σε 50 άτομα (25 γυναίκες και 25 άντρες) του νοσηλευτικού προσωπικού της ψυχιατρικής κλινικής «Δρομοκαΐτειο».

Το ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε έχει τρεις βασικούς σκοπούς να αξιολογήσει τον ήδη υπάρχοντα κήπο ανάλογα τις προσωπικές προτιμήσεις των νοσηλευτών αλλά και να γίνουν κατανοητές οι ανάγκες και τα προβλήματα που διαθέτει ο υπάρχων κήπος έτσι ώστε να μην υπάρξουν τα ίδια προβλήματα στον νέο ταρατσόκηπο, να αναλύσει την καθημερινότητα και την ανάγκη που έχουν οι τρόφιμοι για επαφή με το φυσικό περιβάλλον και να κατανοήσει η ερευνήτρια βαθύτατα εάν το νοσηλευτικό προσωπικό μπορεί να διαχειριστεί το φόρτο που φέρει ένας θεραπευτικός κήπος. Στη συνέχεια, συλλέχτηκαν τα δεδομένα και έγινε ανάλυση των απαντήσεων. Μέσω αυτών διαπιστώθηκαν τα ελαττώματα που φέρει ο υπάρχων κήπος αλλά συζητήθηκαν και λύσεις που θα βοηθήσουν στην διαμόρφωση του ταρατσόκηπου. Οι λύσεις που διαπιστώθηκαν εξετάστηκαν λεπτομερώς στο υποκεφάλαιο «μεθοδολογία ανάπτυξης χώρου και προτεινόμενες λύσεις». Επίσης έγινε ανάλυση και μελέτη των φυτικών ειδών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Αναφέρονται επεξηγηματικά στα υποκεφάλαια «φυτικά είδη που πρέπει να αποφεύγονται» και «παραδείγματα φυτικών ειδών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν» .

Τελικά , έπειτα από την ανάλυση του θεωρητικού μέρους και των ερωτηματολογίων η ερευνήτρια κατανόησε πλήρως τις ανάγκες που έχει ο ταρατσόκηπος του κτιρίου Βελλέτζιο και διατυπώθηκαν σε τρεις 2D κατόψεις. Στην πρώτη κάτοψη φαίνονται τα

τεχνικά μέρη του σχεδίου, στην δεύτερη κάτοψη έχει πραγματοποιηθεί ένα σχέδιο φύτευσης ενώ στην τελευταία κάτοψη έχει γίνει ένα γενικό σχέδιο που φαίνονται τόσο οι τεχνικές όσο και οι φυτικές διαμορφώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στον χώρο. Σε αυτή φαίνονται και τα τεχνικά μέρη που αποτελούν τον κήπο όπως είναι τα φωτιστικά, τα καθιστικά και οι πέργκολες καθώς όμως και η φυτική διάταξη του χώρου.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία μπόρεσε να ολοκληρωθεί με την βοήθεια του προγράμματος AutoCAD. Μέσω αυτού μπορεί να γίνει αποτύπωση σχεδίου και χαρτών σε 2D και σε 3D μορφή. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Google Earth Pro. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έδωσε την δυνατότητα να ληφθούν αεροφωτογραφίες της περιοχής γύρω από το ενδιαφερόμενο κτίριο. Για την διεξαγωγή του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Google Forms, ενώ για την ανάλυση των απαντήσεων που λήφθηκαν χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS Statistics Data Editor και το Excel για την ευκολότερη αποτύπωση των απαντήσεων σε γραφήματα.

ΜΕΡΟΣ Γ' :
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

3.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέσω των ερωτηματολογίων που δόθηκαν στο νοσοκομειακό προσωπικό αλλά και των απαντήσεων που συλλέχτηκαν έγινε κατανοητή η κατάσταση του νοσοκομείου και διερευνήθηκαν βαθύτατα οι ανάγκες που έχει.

Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε είναι πολυδιάστατο και οι ερωτήσεις του κατανέμονται σε τρία (3) μέρη ερευνητικού ενδιαφέροντος. Το ερωτηματολόγιο αποσκοπεί :

- Αξιολογεί τον ήδη υπάρχοντα κήπο ανάλογα τις προσωπικές προτιμήσεις των νοσηλευτών.
- Αναλύει την καθημερινότητα και την ανάγκη που έχουν οι τρόφιμοι για επαφή με τον κήπο.
- Επιτρέπει στην ερευνήτρια να καταλάβει εις βάθος αν το νοσηλευτικό προσωπικό συμφωνεί στην δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου καθώς και ποσό αναγκαίος είναι.

Στην πρώτη ομάδα ερωτήσεων υπάγονται 6 ερωτήσεις που αξιολογούν τον ήδη υπάρχοντα κήπο ανάλογα με τις προσωπικές προτιμήσεις που έχει το νοσηλευτικό προσωπικό . Οι ερωτήσεις που δοθήκαν είναι οι ακόλουθες :

- ✓ Πως θα κρίνατε τον ήδη υπάρχοντα εξωτερικό χώρο της ψυχιατρικής κλινικής;
(ερώτηση 1,γραφημα1)
- ✓ Εάν η ψυχιατρική κλινική δεν διέθετε κήπο, το γεγονός αυτό θα επηρέαζε τη διάθεσή σας αρνητικά , να εργασθείτε; (ερώτηση 2,γραφημα 2)
- ✓ Ξοδεύετε συχνά περισσότερο του ενός τετάρτου της ώρας στον εξωτερικό χώρο του νοσοκομείου ;(ερώτηση 3, γράφημα 3)
- ✓ Ποιος είναι ο σημαντικότερος λόγος που σας αποτρέπει να χρησιμοποιήσετε τον κήπο;(ερώτηση 4,γραφημα 4)
- ✓ Πιστεύετε ότι η υπάρχουσα βλάστηση είναι επαρκείς ποσοτικά και ποιοτικά;
(ερώτηση 5,γραφημα 5)

✓ Να αναφέρετε τα 3 βασικότερα προβλήματα που παρουσιάζει ο υπάρχων κήπος.(ερώτηση 6,γραφημα 6)

Από την πρώτη ομάδα ερωτήσεων διαπιστώθηκε ότι ο εξωτερικός κήπος χρησιμοποιείται συχνά από το νοσηλευτικό προσωπικό καθώς το 90% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι κάθε μέρα περνούν χρόνο στον κήπο περισσότερο που ενός τέταρτου της ώρας (οι απαντήσεις για την ερώτηση 3 του ερωτηματολογίου φαίνονται και στο Γράφημα 3) . Παράλληλα έγινε κατανοητό ότι παρόλο που το νοσοκομείο έχει ικανοποιητική βλάστηση, 10% απάντησαν πολύ ικανοποιητική, 36% απάντησαν ικανοποιητική, 34% απάντησαν ούτε πολύ ούτε λίγη, ενώ 20% ελαχιστα ικανοποιητική και 0% καθόλου ικανοποιητική (οι απαντήσεις που δοθήκαν φαίνονται και σε μορφή πίτας στο γράφημα 5), θεωρούν ότι δεν τον χρησιμοποιούν γιατί δεν είναι όμορφος 4%, δεν υπάρχουν καθίσματα 26%, δεν έχει ικανοποιητική βλάστηση 44%, δεν έχουν χρόνο να αφιερώσουν 24% (στο γράφημα 4 φαίνονται αναλυτικά οι απαντήσεις που δοθήκαν για την ερώτηση 4). Συνεπώς χρειάζεται να δημιουργηθεί ένας κήπος που να τοποθετηθούν καθίσματα σε απομονωμένους χώρους ώστε να υπάρχει οπτική απομόνωση, η βλάστηση να προκαλεί ενδιαφέρον, να παρέχεται η φροντίδα αυτού και διατηρείται σε σημαντικό βαθμό ώστε να μην προκαλούνται τα παραπάνω εμπόδια. Επίσης για να λυθεί εν μέρει το πρόβλημα που έχει το νοσηλευτικό προσωπικό με τον χρόνο που διαθέτουν στον κήπο θα ήταν εύλογο να αναφερθεί ότι ο υπό σχεδίαση κήπος είναι σε κοντινή απόσταση από τον χώρο εργασίας καθώς θα φτιαχτεί στο κτίριο που φιλοξενεί τα εξωτερικά ιατρεία όπου εμφανίζουν μεγάλη κινητικότητα από το εργατικό δυναμικό αλλά και από τους ασθενείς με τους συγγενείς τους. Τέλος, το νοσηλευτικό προσωπικό επέλεξε τα σημαντικότερα προβλήματα που απαρτίζουν τον εξωτερικό χώρο. 6% επέλεξαν ότι υπάρχει έλλειψη στάθμευσης, 44% επέλεξαν ότι η μετάβαση στον κήπο είναι δυσχερής, 44% επέλεξαν ότι υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση από το ένα κτίριο στο άλλο, 54% επέλεξε ότι η έλλειψη προστασίας από τις αντίξοες συνθήκες αποτελεί πρόβλημα, το 42% επέλεξε ότι υπάρχει έλλειψη καθιστικών, 22% επέλεξαν ότι υπάρχει έλλειψη χώρων συνάθροισης, 44% επέλεξαν ότι υπάρχει ανυπαρξία χώρου απομόνωσης και τέλος, 46% επέλεξαν ότι το εξωτερικό προαύλιο χαρακτηρίζετε από μονότονο τοπίο, (δίνετε σχετικό γράφημα παρακάτω, γράφημα 6). Όλες οι παραπάνω ερωτήσεις αφορούν την επαφή που έχει το νοσηλευτικό προσωπικό με τον υπάρχον κήπο και πόσο αυτός τους εξυπηρετεί στην καθημερινότητα τους. Εν κατακλείδι ο χώρος που θα φτιαχτεί θα πρέπει να έχει καθίσματα για να μπορούν να κάθονται, να χαλαρώνουν, να συνεδριάζουν και να αλληλοεπιδρούν. Εκτός αυτού

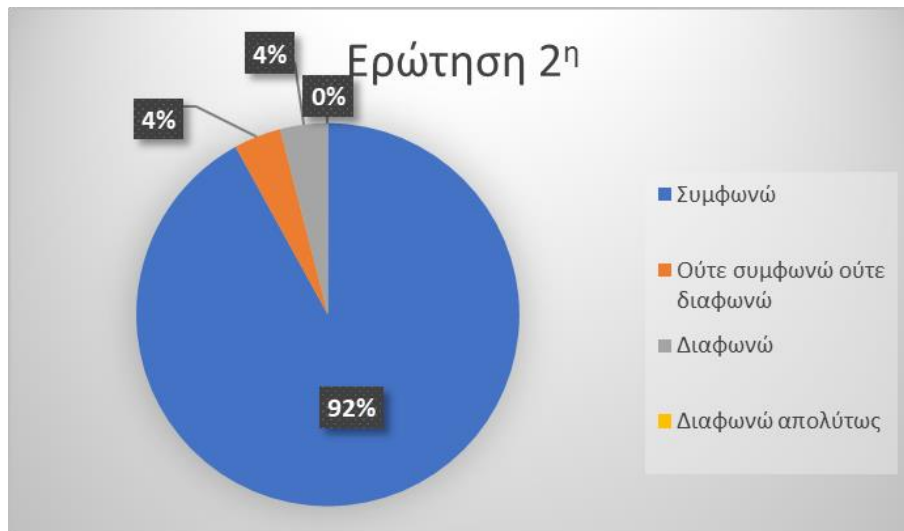
φαίνεται ότι ένας επιπλέον χώρος θα ήταν χρήσιμος καθώς θα άλλαζε το σύνθημα του νοσοκομείου και θα περιόριζε την μονοτονία. Επίσης, μια βελτιωμένη κατάσταση του κήπου δημιουργώντας σημεία τονισμού και ενδιαφέροντος, προσθέτοντας έργα τέχνης και ενσωματώνοντας υδάτινα στοιχεία, θα έφτιαχνε ένα περιβάλλον πιο φιλικό και οικείο προς τον εργαζόμενο. Τα παραπάνω στοιχεία θα προσέδιδαν ποικιλομορφία παραλλακτικότητα στην διάρκεια του έτους και θα διέγειραν τις αισθήσεις όσων παραβρίσκονταν στον χώρο. Τέλος, όλα τα καλλωπιστικά στοιχεία που παρατίθενται προκαλούν διάθεση εξόδου προς τον κήπο .

Παρακάτω παρατίθενται μερικά γραφήματα που αφορούν τις απαντήσεις των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου και θα βοηθήσουν στην βαθύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων .

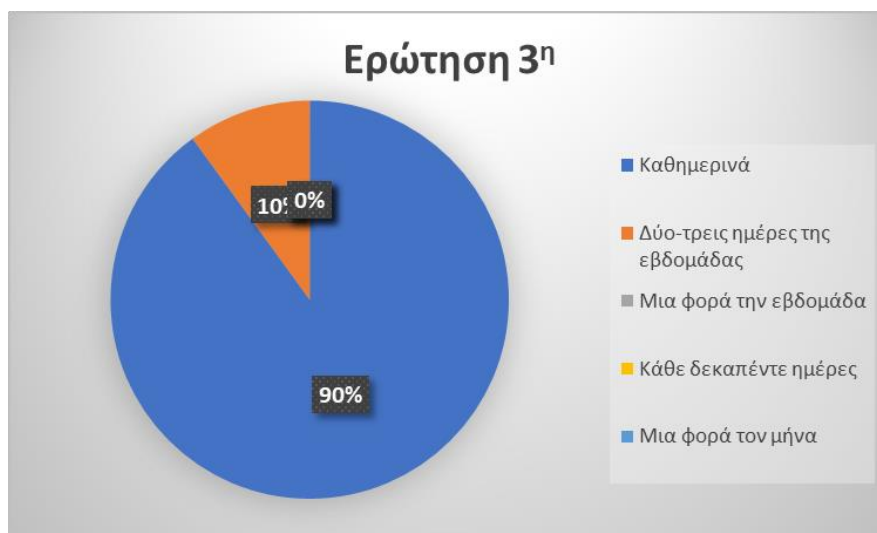
Γράφημα 1 . Αποτύπωση των απαντήσεων της πρώτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Πως θα κρίνατε τον ήδη υπάρχοντα εξωτερικό χώρο της ψυχιατρικής κλινικής;»

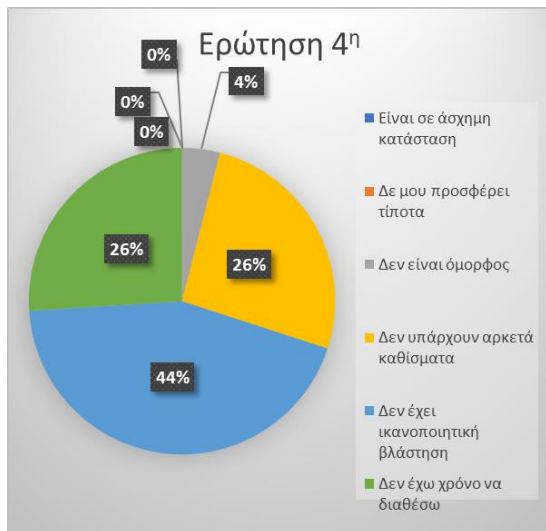
Γράφημα 2 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δεύτερης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Εάν η ψυχιατρική κλινική δεν διέθετε κήπο, το γεγονός αυτό θα επηρέαζε τη διάθεσή σας αρνητικά , να εργασθείτε;»

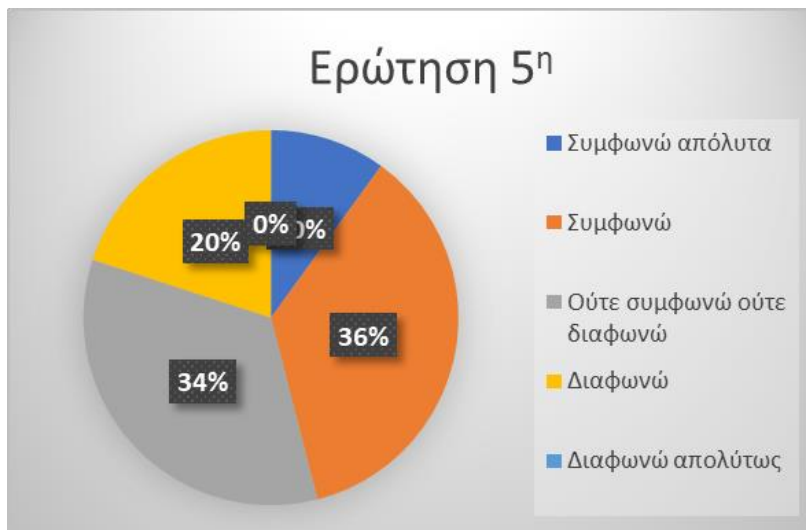
Γράφημα 3 . Αποτύπωση των απαντήσεων της τρίτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Ξοδεύετε συχνά περισσότερο του ενός τετάρτου της ώρας στον εξωτερικό χώρο του νοσοκομείου ;»

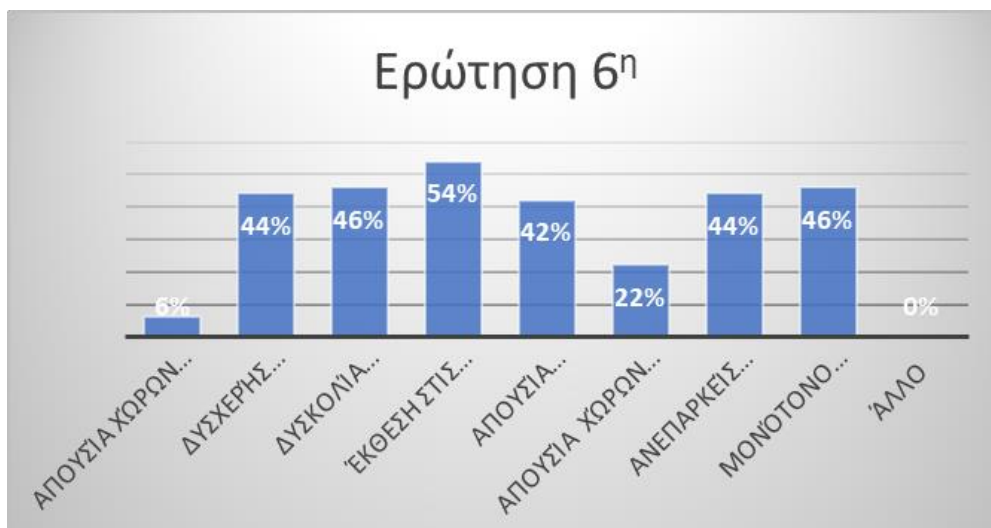
Γράφημα 4 . Αποτύπωση των απαντήσεων της τέταρτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Ποιος είναι ο σημαντικότερος λόγος που σας αποτρέπει να χρησιμοποιήσετε τον κήπο;»

Γράφημα 5 . Αποτύπωση των απαντήσεων της πέμπτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Πιστεύετε ότι η υπάρχουσα βλάστηση είναι επαρκείς ποσοτικά και ποιοτικά;»

Γράφημα 6 . Αποτύπωση των απαντήσεων της πρώτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Να αναφέρετε τα 3 βασικότερα προβλήματα που παρουσιάζει ο υπάρχων κήπος.»

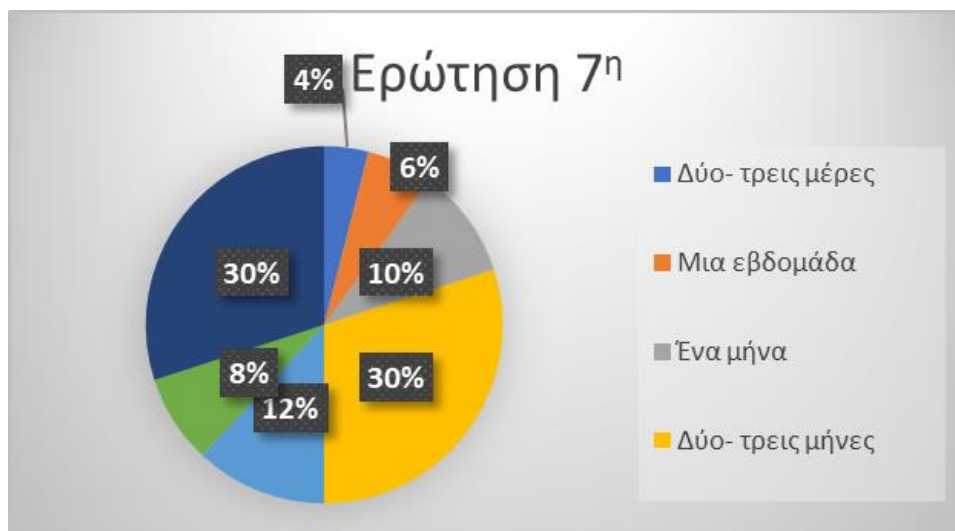
Στην δεύτερη ομάδα ερωτήσεων υπάγονται 4 ερωτήσεις οι οποίες συμβάλουν στο να γίνει κατανοητό ποιες κατασκευαστικές ανάγκες έχει ο κήπος που θα φτιαχτεί, ποια άτομα από το νοσοκομείο θα μπορούν να χρησιμοποιούν τον χώρο του κήπου και πως μπορούν να επωφεληθούν οι ασθενείς από την δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου. Πιο συγκεκριμένα οι ερωτήσεις που απαντήθηκαν είναι :

- ✓ Πόσο διαρκεί συνήθως η παραμονής των ασθενών σας στο νοσοκομείο; (ερώτηση 7, γραφημα 7)
- ✓ Ποια κινησιολογικά προβλήματα φέρουν οι ασθενείς (σημειώστε τα 2 επικρατέστερα) (ερώτηση 8, γραφημα 8)
- ✓ Ποια βασικά χαρακτηριστικά του κήπου θα επωφελούσαν τους ασθενείς του Δρομοκαΐτειου; (ερώτηση 9, γραφημα 9)
- ✓ Πόσο ασφαλείς πιστεύετε ότι είναι οι τρόφιμοι, κατά την παραμονή τους στον κήπο; (ερώτηση 10, γραφημα 10)

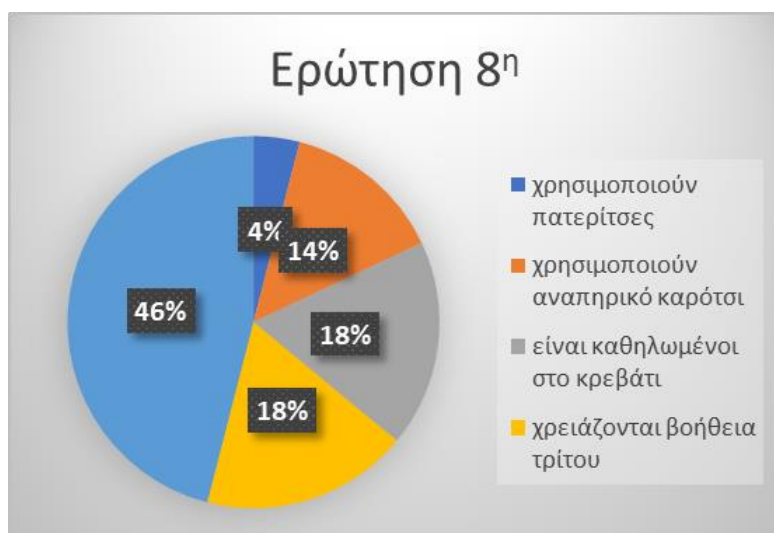
Από την δεύτερη ομάδα ερωτήσεων διαπιστώθηκε ότι μεγάλο ποσοστό περίπου 30% των ασθενών κάθονται πάνω από έναν χρόνο στο νοσοκομείο συνεπώς ένα υγιές περιβάλλον θα βοηθήσει στην ψυχική τους κατάσταση βλέπε γράφημα 7. Παράλληλα υπάρχουν ασθενείς με κινητικά προβλήματα. Χρησιμοποιούν πατερίτσες 4%, χρησιμοποιούν αναπηρικό καρότσι 14%, είναι καθηλωμένοι στο κρεβάτι 18%, χρειάζονται βοήθεια τρίτου 18%, δεν χρειάζονται βοήθεια 46% φαίνονται και εικονικά τα αποτελέσματα κινητικών προβλημάτων των ασθενών στο διάγραμμα 8. Από αυτό γίνεται κατανοητό ότι ο κήπος θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο από τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια τρίτου και από τα άτομα που δεν χρειάζονται βοήθεια, καθώς δεν υπάρχει ανελκυστήρας που να τους οδηγεί στον συγκεκριμένο περιβάλλοντα χώρο. Επίσης, το νοσηλευτικό προσωπικό θεώρησε ότι θα εποφελούσε τους ασθενείς ο κήπος να έχει διασκορπισμένα καθιστικά, προστατευμένο εξωτερικό χώρο, και διαδρομές μέσα στον κήπο που να μπορούν οι ασθενείς να περπατούν και να χαλαρώνουν. Αντίστοιχα οι απαντήσεις του νοσηλευτικού προσωπικού που επέλεξαν τα παραπάνω αγγίζαν το ποσοστό 82%, 50%, 40% (φαίνονται αναλυτικότερα οι απαντήσεις στο γράφημα 9). Τέλος, ο εξωτερικός κήπος θεωρείται πολύ ασφαλείς καθώς 84% απάντησαν ότι τον θεωρούν πολύ ασφαλή και 18% απάντησε ότι ούτε είναι ασφαλής ούτε μη ασφαλής (βλέπε γράφημα 10). Συνεπώς ο νέος κήπος θα πρέπει να προσφέρει την ίδια ασφάλεια σε προσωπικό και τρόφιμους.

Παρακάτω παρατίθενται σχετικά γραφήματα που θα βοηθήσουν στην βαθύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων.

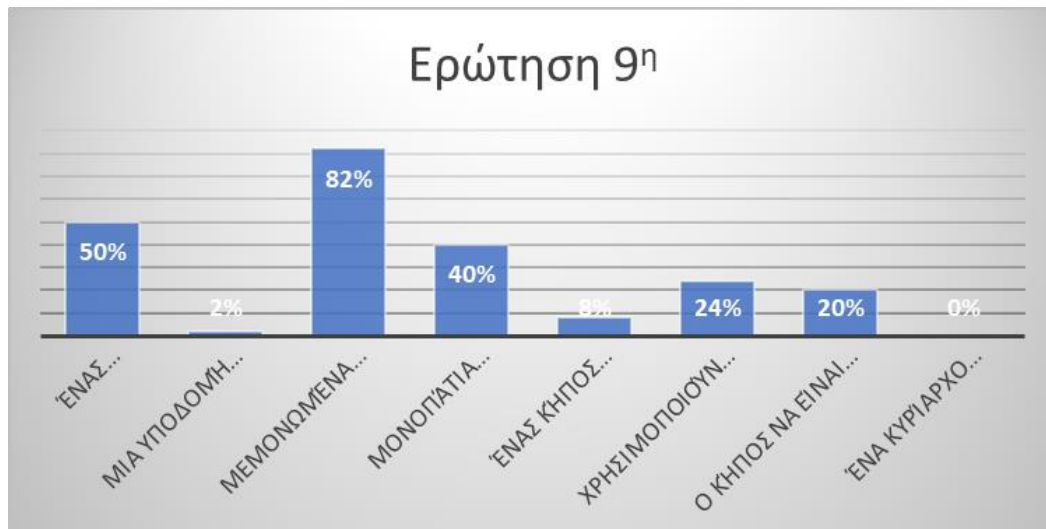
Γράφημα 7 . Αποτύπωση των απαντήσεων της εβδόμης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Πόσο διαρκεί συνήθως η παραμονής των ασθενών σας στο νοσοκομείο;»

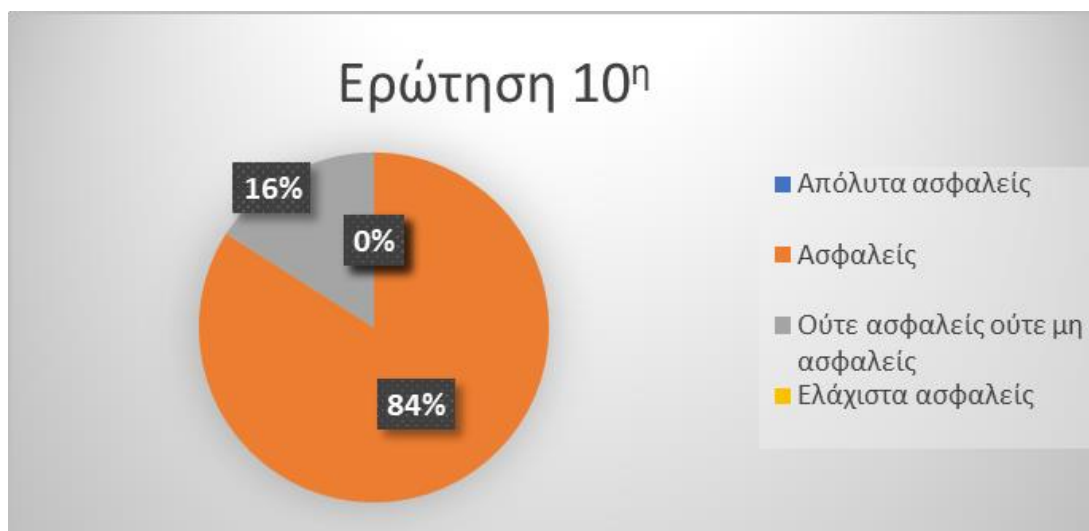
Γράφημα 8 . Αποτύπωση των απαντήσεων της ογδόης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Ποια κινησιολογικά προβλήματα φέρουν οι ασθενείς;»

Γράφημα 9 . Αποτύπωση των απαντήσεων της ενάτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Ποια βασικά χαρακτηριστικά του κήπου θα επωφελούσαν τους ασθενείς του Δρομοκαΐτειου;»

Γράφημα 10 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δέκατης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Πόσο ασφαλείς πιστεύετε ότι είναι οι τρόφιμοι, κατά την παραμονή τους στον κήπο;»

Στην τρίτη ομάδα ερωτήσεων υπάγονται ερωτήσεις που αφορούν την συμπεριφορά των ασθενών ,την ψυχολογική τους κατάσταση και την εμπειρία που έχει το νοσηλευτικό προσωπικό στον χειρισμό οργανωμένων κήπων . Αναλυτικότερα απαντήθηκαν τα εξής ερωτήματα :

- ✓ Υπάρχουν περιπτώσεις ασθενών σας, που υποστηρίζουν την ανθρωποκεντρική θεραπεία δηλαδή να ενδιαφέρονται περισσότερο για μια καλύτερη ποιότητα ζωής (ερώτηση 11, γράφημα 11)
- ✓ Ο κήπος θα μπορούσε, να θεωρείται βελτιωτικό μέσω κατά την διάρκεια της νοσηλείας των ασθενών ;(ερώτηση 12,γράφημα 12)
- ✓ Πιστεύετε, ότι η ψυχολογική διάθεση του ασθενούς επηρεάζει την πορεία της υγείας του; (ερώτηση 13,γράφημα 13)

- ✓ Οι ασθενείς σας παρουσιάζουν εκρήξεις θυμού, απόγνωσης, επιθετικότητας;(ερώτηση 14, γράφημα 14)
- ✓ Επιλέξτε μια έως τρεις δραστηριότητες που θεωρείται σημαντικές για τον ασθενή (ερώτηση 15, γράφημα 15)
- ✓ Ποιο είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου σε νοσηλευτικά ιδρύματα κατά την γνώμη σας ;(ερώτηση 16, γράφημα 16)

Από την τρίτη ομάδα ερωτήσεων διαπιστώθηκε ότι η ψυχική υγεία των ασθενών είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη το νοσηλευτικό προσωπικό . Πιο συγκεκριμένα το 80 % θεωρεί ότι η ποιότητα ζωής κατά την διάρκεια της νοσηλείας συντελεί στην γρηγορότερη ίαση τους ασθενούς και στην ολιστική αντιμετώπιση της ασθένειας. Αυτό συνάδει και με το κομμάτι της θεωρίας που αφορά τις αρχές σχεδιασμού καθώς δείχνει ότι οι καλές συνθήκες διαβίωσης των ασθενών τους προκαλεί αισθήματα ολοκλήρωσης προστασίας και εμπιστοσύνης. Παράλληλα ο κήπος θα μπορούσε να συμβάλει ως βελτιωτικό μέσω και συμφώνησε με αυτό το 100% του νοσηλευτικού προσωπικού. Ένας καλά διαμορφωμένος κήπος από βιβλιογραφικά δεδομένα μπορεί και προκαλεί ευημερία, αίσθημα χαράς και να προσδίδει στους ασθενείς θετικές σκέψεις. Οι ασθενείς που φιλοξενούνται στις δομές του νοσοκομείου εμφανίζουν σκαμπανεβάσματα στην διάθεση και εκρήξεις θυμού σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο. Συνεπώς, ο διαμορφωμένος χώρος θα πρέπει να είναι ένα ήρεμο φυσικό περιβάλλον που θα εξασφαλίζει την ασφάλεια των θεραπευόμενων. Για παράδειγμα, αιχμηρά αντικείμενα ή φυτά με αγκάθια θα πρέπει να αποφεύγονται διότι μπορούν να αποτελέσουν μέσα τραυματισμού και να ενισχύσουν αυτοκαταστροφικές τάσεις. Επίσης, το νοσηλευτικό προσωπικό ρωτήθηκε ποια θεωρεί ότι είναι η σημαντικότερη δραστηριότητα που θα πρέπει να εκτελεί ο κήπος. Δόθηκαν πολλαπλές απαντήσεις όπως ότι πρέπει να ενισχύει την επαφή με άλλους, να λειτουργεί ως χώρος επισκέψεων για συγγενικά πρόσωπα ή για επίσκεψη κάποιου φίλου, πρέπει να είναι μέσω που να προσφέρει στον ασθενή χαλάρωση και ποικίλες δραστηριότητες όπως είναι το περπάτημα και η κηπουρική, μερικές άλλες απαντήσεις που δόθηκαν ήταν ότι πρέπει να είναι ένας χώρος που να βγάζει τον ασθενή από τον μονότονο χώρο του νοσοκομείου και να αλλάζει παραστάσεις αλλά επίσης και να μπορεί να έχει ο ασθενής έκθεση στον ήλιο. Από τις παραπάνω απαντήσεις δεν επικράτησε κάποια συγκεκριμένοι καθώς οι ερωτηθέντες είχαν την δυνατότητα να δώσουν τρεις απαντήσεις. Τα ποσοστά δεν είχαν μεγάλη απόκλιση οπότε ο κήπος θα πρέπει να είναι

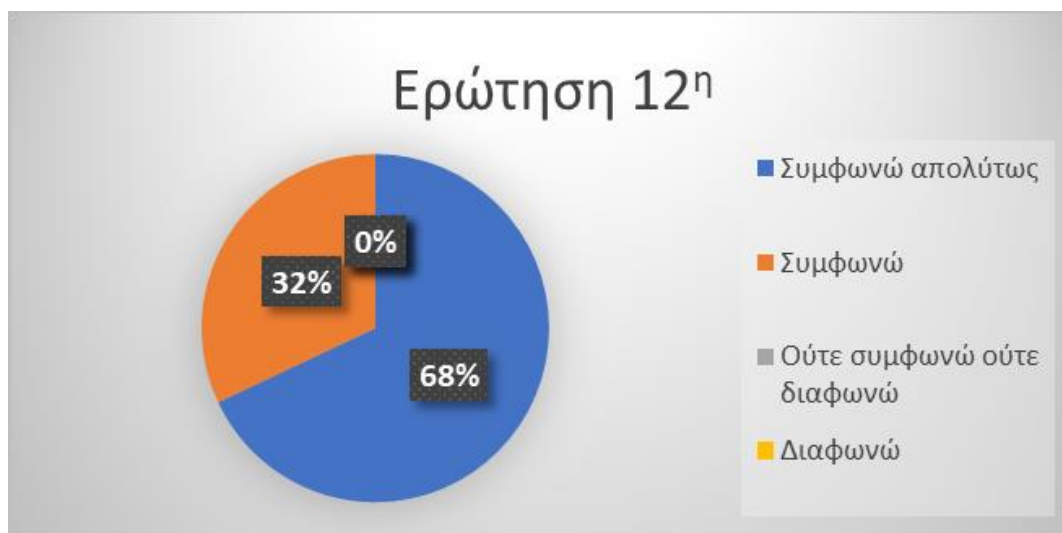
πολυδιάστατος και να καλύπτει όλες αυτές τις ανάγκες των ασθενών που σύμφωνα και με την θεωρία αυτές οι δραστηριότητες που απαντήθηκαν είναι ευεργετικές για την ίαση τους αλλά και για την ευημερία της ψυχολογικής τους κατάστασης. Τέλος, από την τελευταία ερώτηση που δόθηκε στους ερωτηθέντες έγινε αντιληπτό ποιο είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την κατασκευή αυτού του θεραπευτικού κήπου. Το 42% απάντησε ότι υπάρχει έλλειψη πόρων, το 16% ότι δεν υπάρχει το κατάλληλο προσωπικό για συντήρηση, το 26 % ότι δεν υπάρχει κατάλληλο προσωπικό, που θα μπορούσε, να τον αξιοποιήσει προς όφελος των ασθενών και το 16% ότι η πορεία της υγείας των ασθενών δεν εξαρτάται από την ύπαρξη ή μη του κήπου. Από την τελευταία ερώτηση προκύπτουν πολλά σημαντικά συμπεράσματα όπως ότι ο κήπος δεν θα πρέπει να έχει πολλές υπερβολές και οι χώροι του να είναι ακριβώς αυτοί που χρειάζονται έτσι ώστε να μην υπάρχει αυξημένο κόστος δημιουργίας, σημαντικό επίσης θεωρείται να γίνει χρήση φυτικών ειδών που να μην χρήζουν ιδιαίτερης περιποίησης και αναγκών καθώς θα το προσωπικό είναι περιορισμένο και οι ανάγκες του νοσοκομείου μεγάλες. Επίσης, θα πρέπει να υπάρξουν κάποια σεμινάρια εκμάθησης των θεραπευτικών ιδιοτήτων του κήπου για την χρήση αυτού από το νοσηλευτικό προσωπικό ως εργαλείο και ως βοηθητικό μέσω για την ίαση των θεραπευόμενων.

Παρακάτω παρατίθενται γραφήματα ώστε να γίνει πιο κατανοητή σειρά αποτελεσμάτων που αναλύθηκε παραπάνω

Γράφημα 11 . Αποτύπωση των απαντήσεων της ενδέκατης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Υπάρχουν περιπτώσεις ασθενών σας, που υποστηρίζουν την ανθρωποκεντρική θεραπεία δηλαδή να ενδιαφέρονται περισσότερο για μια καλύτερη ποιότητα ζωής;»

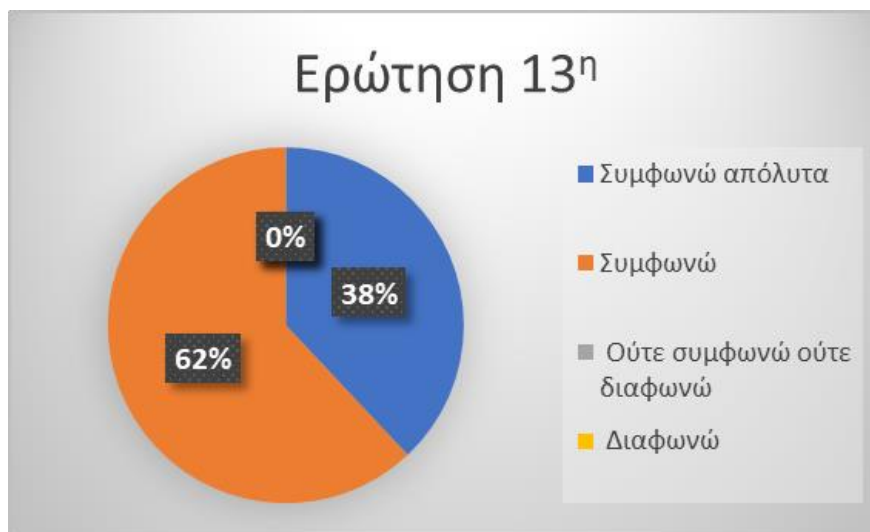

Γράφημα 12 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δωδέκατης ερώτησης του ερωτηματολογίου : «Ο κήπος θα μπορούσε, να θεωρείται βελτιωτικό μέσω κατά την διάρκεια της νοσηλείας των ασθενών;»

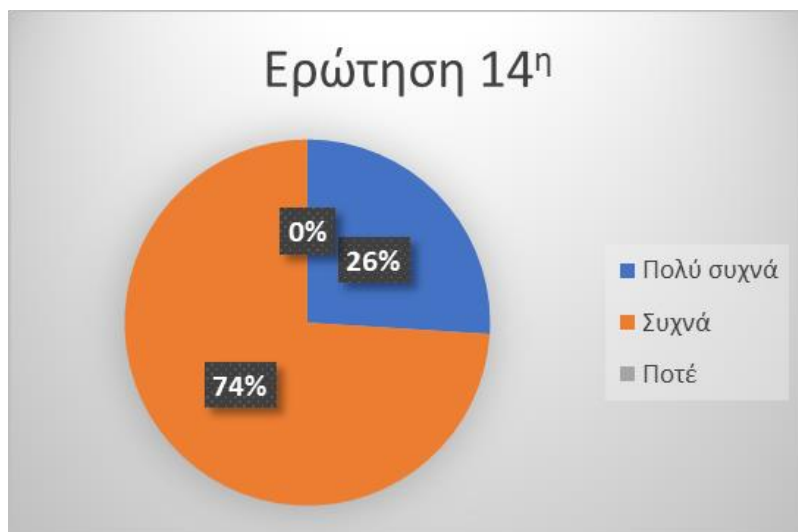

Γράφημα 13 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δέκατη τρίτη ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Πιστεύετε, ότι η ψυχολογική διάθεση του ασθενούς επηρεάζει την

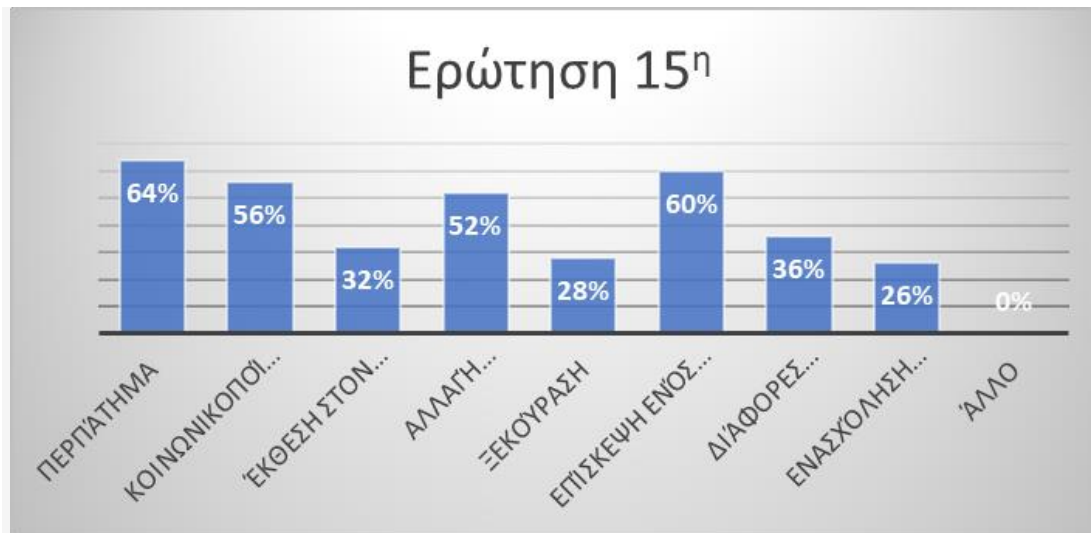
πορεία της υγείας του;»

Γράφημα 14 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δέκατης τέταρτης ερώτησης του ερωτηματολογίου : «Οι ασθενείς σας παρουσιάζουν εκρήξεις θυμού, απόγνωσης, επιθετικότητας;»

Γράφημα 15 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δέκατης πέμπτης ερώτησης του ερωτηματολογίου : «Επιλέξτε μια έως τρεις δραστηριότητες που θεωρείται σημαντικές για τον ασθενή.»

Γράφημα 16 . Αποτύπωση των απαντήσεων της δέκατης έκτης ερώτησης του ερωτηματολογίου: «Ποιο είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου σε νοσηλευτικά ιδρύματα κατά την γνώμη σας; »

ΜΕΡΟΣ Δ':
ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ
&
ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ

4° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΩΡΟΥ

Η ανάλυση τοποθεσίας είναι η μελέτη και ανάπτυξη μοντέλων, τεχνικών και εργαλείων για την παροχή λύσεων ρεαλιστικών προβλημάτων από τους ερευνητές (Maria Eugénia Captivo, 2008)

4.2 ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η Αττική αποτελεί μια χερσόνησο που προβάλλει προς το Αιγαίο πέλαγος. Η βορειά πλευρά της Αττικής χωρίζεται από την Βοιωτία διάμεσου της οροσειράς του Κιθαιρώνα, μήκους 16 χιλιομέτρων. Στα δυτικά βρέχεται από την θάλασσα του Κορινθιακού κόλπου. Ο Σαρωνικός κόλπος βρίσκεται στο νότο, και το νησί της Εύβοιας βρίσκεται προς το βορρά και η θάλασσα του Ευβοϊκού κόλπου βρέχει τις Ανατολικές ακτές της Αττικής. Στην Αττική βρίσκονται τα εξής βουνά, ο Υμηττός, το ανατολικό τμήμα των Γερανείων, το νότιο τμήμα του Κιθαιρώνα, η Πάρνηθα (που αποτελεί το μεγαλύτερο υψομετρικά βουνό της Αττικής), το Αιγάλεω, το Ποικίλο ορός και η Πεντέλη. Μεταξύ των τεσσάρων βουνών Αιγάλεω, Πάρνηθας, Πεντέλης και Υμηττού απλώνονται η Αθήνα και ο Πειραιάς. (<https://athensattica.com/>, 2022)

4.3. ΘΕΣΗ ΥΠΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ο μεγαλύτερος δήμος σε έκταση της Δυτικής Αθήνας είναι το Χαϊδάρι. Αποτελείται συνολικά 22.655 στρέμματα. Τα 4.457 στρέμματα αποτελούν την αστική έκταση του δήμου, στα οποία συγκαταλέγονται σημαντικές εκτάσεις που ανήκουν στα δύο μεγάλα νοσηλευτικά ιδρύματα ψυχικών διαταραχών, το Δημόσιο Ψυχιατρείο και το Ψυχιατρικό Ίδρυμα Δρομοκαΐτειο και στο Αττικό Νοσοκομείο. Παράλληλα ο δήμος, αποτελείται και από εκτάσεις οι οποίες δεν έχουν δομηθεί, αυτές ανέρχονται στα 18.198 στρέμματα. Σε αυτές περιλαμβάνονται εκτάσεις του Ταμείου Εθνικής Αμύνης, του Βοτανικού Κήπου και του Υπουργείου Γεωργίας.

Το Χαϊδάρι συνδέει το Θριάσιο Πεδίο με το Λεκανοπέδιο της Αττικής. Για να εισέρθει κάποιος στην Αττική από τα δυτικά χρειάζεται να περάσει από τον Δήμο Χαϊδαρίου όπως επίσης και για να πλησιάσει κάποιος τις δυτικές ακτές της Αττικής. Αποτελεί δηλαδή

φυσικό πέραςμα τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο της Αττικής. Θεωρείται αστική ημιορεινή περιοχή και λόγω των μορφολογικών χαρακτηριστικών διακρίνεται γεωγραφικά σε τρεις ζώνες: την Παραλιακή Ζώνη Σκαραμαγκά, την περιοχή του Δαφνίου και τη έκταση της Πόλης του Χαϊδαρίου. Το Δρομοκαΐτειο Ψυχιατρικό Ίδρυμα βρίσκεται στην Ιερά Οδός 343, Χαϊδάρι 124 61

(<https://www.haidari.gr/municipality/perigrafi-dimou/>)

4.4 ΚΛΙΜΑ

Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των παραλλήλων 340 και 420 του Βορείου ημισφαιρίου της Γης και οι ακτές τις βρέχονται από την Ανατολική Μεσόγειο. Το κλίμα της χαρακτηρίζεται από ξερά και θερμά καλοκαιριά ενώ οι χειμώνες είναι ήπιοι και βροχεροί. Η ηλιοφάνεια εμφανίζεται παρατεταμένα κατά την διάρκεια του έτους. Απλουστερά, το κλίμα της Ελλάδος χαρακτηρίζεται Μεσογειακό. (www.meteo.gr, 2009)

Πιο συγκεκριμένα από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τις πλατφόρμες (www.meteo.gr) και (www.metetoblue.com) έγιναν αντιληπτές οι διακυμάνσεις της θερμοκρασίας κατά το ημερολογιακό έτος 2021. Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 1, παρατηρείται ότι η ελάχιστη απολυτή τιμή της θερμοκρασία κατά το έτος 2021 στο ΧΑΙΔΑΡΙ είναι -3.2 βαθμούς κελσίου (oC) ενώ η μέγιστη απολυτή τιμή της θερμοκρασίας στο ίδιο έτος είναι 42.9 βαθμούς κελσίου (oC). Αυτές οι τιμές παρατηρηθήκαν αντίστοιχα τον μηνά Μάρτιο και τον μηνά Αύγουστο. Παράλληλα η τιμή της μέσης μέγιστης μηνιαίας θερμοκρασίας κυμαίνεται από 14 βαθμούς κελσίου(oC) τον Δεκέμβριο έως 34,4 βαθμούς κελσίου (oC)τον αυγωτό του ιδίου έτους. Ενώ η τιμή της μέσης ελάχιστης μηνιαίας θερμοκρασίας κυμαίνεται από 8.5 βαθμούς κελσίου(oC) τον Φεβρουάριο έως 26.1 βαθμούς κελσίου (oC)τον Αύγουστο.

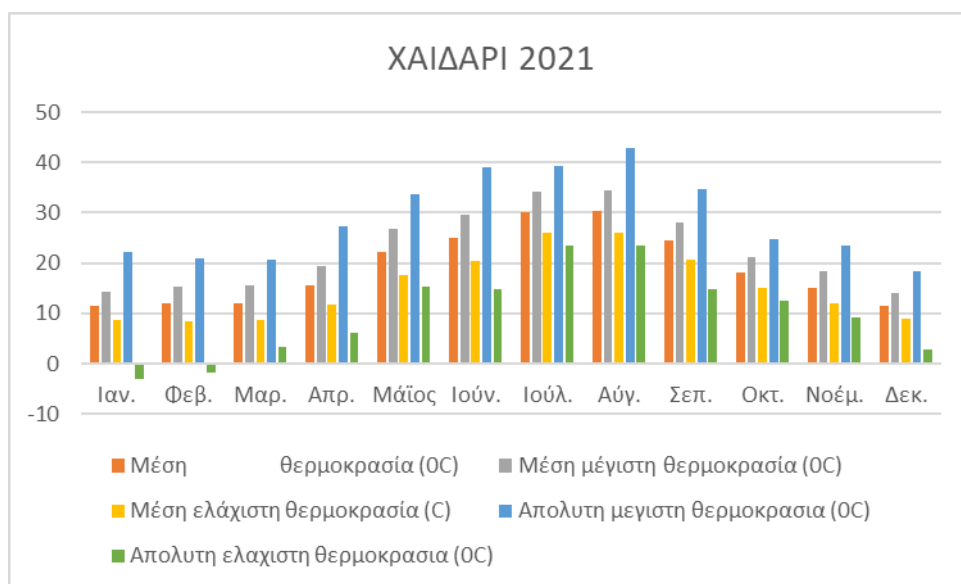
Τέλος, μέσω του πίνακα 1 φαίνεται ότι η αθροιστική βροχόπτωση κατά το έτος 2021 είναι 400.6 mm.

Από τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι το Χαϊδάρι είναι μια περιοχή με ηπίους χειμώνες και πολύ ξηρά καλοκαιριά.

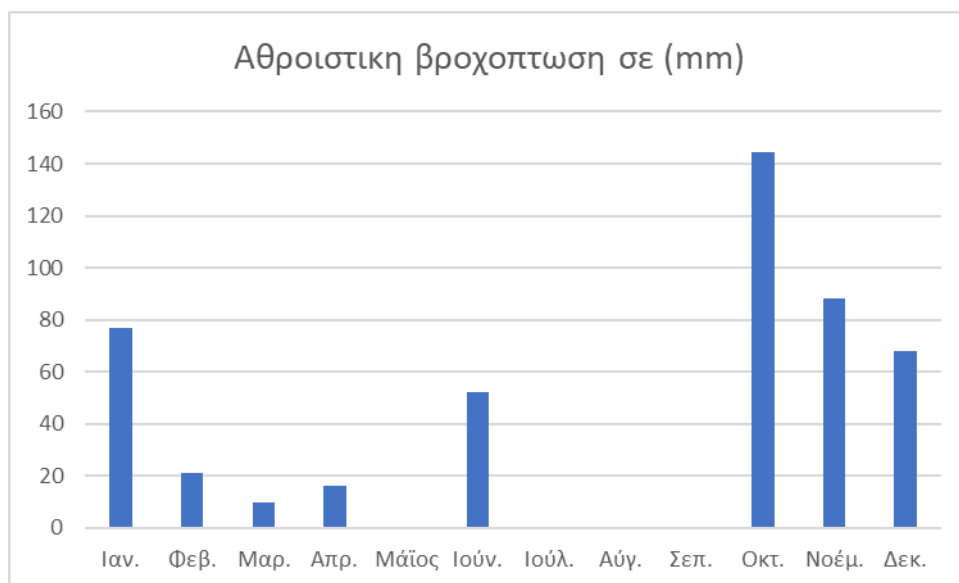
Χαϊδάρι 2021												
	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.
Μέση θερμοκρασία (°C)	11,5	11,9	12,1	15,65	22,3	25,1	30,05	30,25	24,45	18,05	15,15	11,4
Μέση μέγιστη θερμοκρασία (°C)	14,4	15,3	15,6	19,5	26,9	29,7	34,1	34,4	28,2	21,1	18,3	14
Μέση ελάχιστη θερμοκρασία (°C)	8,6	8,5	8,6	11,8	17,7	20,5	26	26,1	20,7	15	12	8,8
Αθροιστική βροχόπτωση σε (mm)	76,8	21	9,6	16,2	0	52,2	0	0	0,4	144,6	88,4	68,2
Απολυτή μέγιστη θερμοκρασία (OC)	22,2	20,8	20,6	27,4	33,7	39,1	39,4	42,9	34,6	24,8	23,5	18,3
Απολυτή ελαχιστή θερμοκρασία (OC)	-3	-1,9	3,2	6,1	15,2	14,9	23,6	23,5	14,8	12,4	9,2	2,9

Πίνακας 1. Διακύμανση μέσης ελάχιστης, μέσης και μέσης μέγιστης μηνιαίας θερμοκρασίας καθώς και απολυτής μέγιστης , απολυτής ελάχιστης θερμοκρασίας και αθροιστική βροχόπτωσης στην πόλη του Χαϊδαρίου το έτος 2021.

Γράφημα 17. Διακύμανση μέσης ελάχιστης, μέσης και μέσης μέγιστης μηνιαίας θερμοκρασίας καθώς και απολυτής μέγιστης , απολυτής ελάχιστης θερμοκρασίας στον Δήμο Χαϊδαρίου το έτος 2021.

Γράφημα 18. Διακύμανση αθροιστικής μηνιαίας βροχόπτωσης στον δήμο Χαϊδαρίου κατά το έτος 2021.

4.5 ΔΟΜΕΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Το ψυχιατρικό νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαΐτειο» θεωρείται ένα από πληρέστερα νοσοκομεία του λεκανοπέδιου. Λειτουργεί εδώ και 135 χρόνια και το κοινωνικό έργο που παρέχει είναι υψίστης σημασίας. Το νοσοκομείο παρέχει μια σειρά από δομές οι οποίες βοηθούν τόσο στην ψυχοσύνθεση των ασθενών αλλά και του προσωπικού. Μέσω αυτών των δομών επιτυγχάνεται η δημιουργική ενασχόληση των ασθενών αλλά και η καθημερινή κινητοποίησή τους. Σήμερα έχουν τεθεί σε λειτουργία ομάδες εργασιοθεραπείας και εργαστηρίων όπου γίνεται αξιολόγηση μέσω της παρατήρησης και της συνέντευξης καθώς διεξάγετε και θεραπεία μέσω των ομάδων συζήτησης κατά την διάρκεια δημιουργικών δραστηριοτήτων αλλά και μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης με τους άλλους ασθενείς και το προσωπικό. Μερικά από τα εργαστήρια που πραγματοποιούνται είναι : Εργαστήριο ζωγραφικής, εργαστήριο ωδικών πτηνών, εργαστήριο πλεκτικής, εργαστήριο κοπτικής-ραπτικής, εργαστήριο υφαντικής, εργαστήριο κεντήματος, εργαστήριο ξυλουργικής, εργαστήριο ξυλογλυπτικής, μουσικό εργαστήριο. Παράλληλα λειτουργούν και άλλες δραστηριότητες όπως είναι η μονάδα παραγωγής βιολογικών προϊόντων και επιμέλειας κήπος «Περιβόλι» όπου καλλιεργούνται λαχανικά, οπωροφόρα δέντρα και συντηρείται και ένα θερμοκήπιο σε μια έκταση περίπου 9 στρεμμάτων. Στο περιβόλι εργάζονται ασθενείς οι οποίοι προέρχονται από τα τμήματα, τις δομές καθώς και ασθενείς που

διαβιούν με τις οικογένειες τους. Παρακάτω, απεικονίζεται η μονάδα παραγωγής της ψυχιατρικής κλινικής (Εικόνα 1). (<https://www.dromokaiteio.gr/>)

Εικόνα 1. Έκταση «Περιβόλι», καλλιέργεια λαχανικών και περιποίηση οπωροφόρων δένδρων.

Ανακτηση¹ : <https://www.dromokaiteio.gr/>

4.6 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ

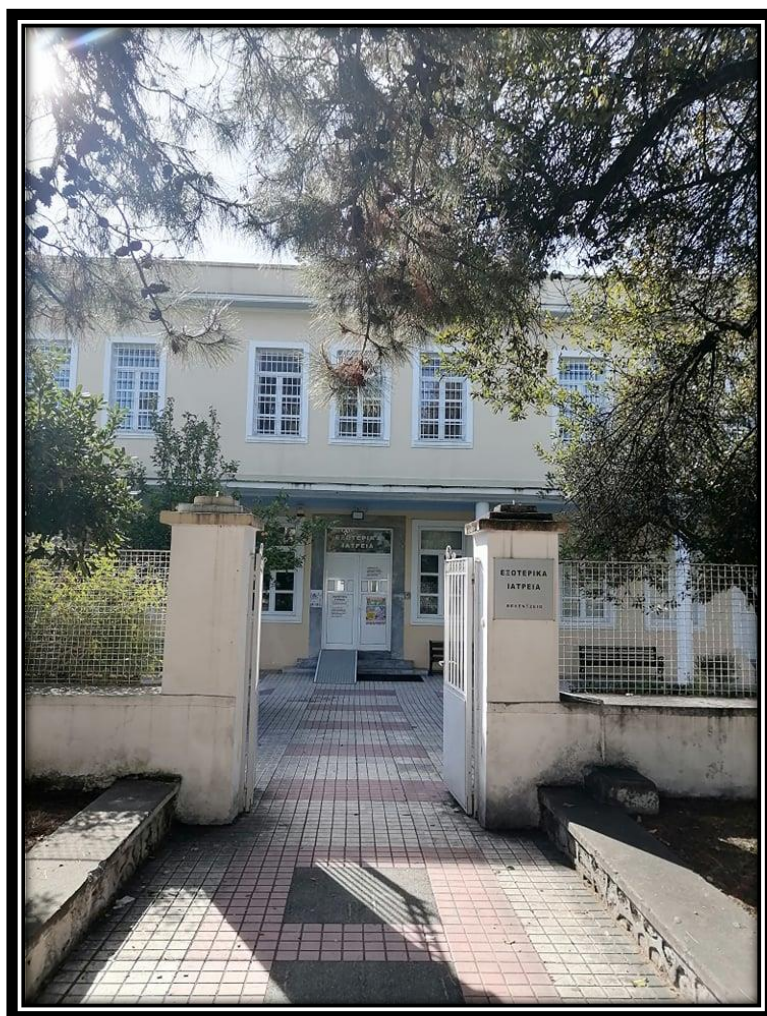
Παρόλο που οι δομές που διαθέτει το Δρομοκαΐτειο είναι πολλές ,κατά γενική ομολογία η υφιστάμενη κατάσταση του χώρου είναι μη αρμόζουσα. Οι περισσότεροι ιατροί καθώς και νοσηλευτές δεν είναι ικανοποιημένοι από την υπάρχουσα κατάσταση του χώρου. Εκτιμούν ότι ο κήπος του εξωτερικού χώρου δεν διαθέτει σωστές υποδομές και η μετάβαση του σε αυτόν είναι δύσκολη. Οι ερωτηθέντες ιατροί και νοσηλευτές θεωρούν την υπάρχουσα βλάστηση να μη είναι ευχάριστη. Αν και το νοσοκομείο διαθέτει πολύ μεγάλη έκταση μεταξύ των κτιρίων, αυτή ή δεν είναι αξιοποιημένη ή είναι αξιοποιημένη με λάθος τρόπο. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι δεν υπάρχει αρμονία και αισθητική σύνδεση ούτε με τα κτιριακά συγκροτήματα αλλά ούτε και με τους χώρους συναθροίσεως. Ο επιστάμενος κήπος έχει μονότονη βλάστηση οπού αποτελείται κυρίως από πεύκα, με φυτά διάσπαρτα στον χώρο χωρίς σχέδιο, χωρίς πρόνοια χρήσης, άνευ χρώματος και ανθών. Τα περισσότερα φυτά είναι μεγάλης ηλικίας και δεν υπάρχει η κατάλληλη περιποίηση. Ρωτήθηκαν νοσηλευτές και ιατροί σχετικά με τα πρόβλημα που παρουσιάζει ο κήπος. Πιστεύουν,ότι η έλλειψη υποδομών προστασίας από της καιρικές συνθήκες, η έλλειψη καθιστικών στον χώρο του κήπου, οι ανύπαρκτοι χώροι συνάθροισης, η δυσκολία στην μετακίνηση των ασθενών, η μονοτονία που επικρατεί στο τοπίο καθώς και η πλημμελής καθαριότητα του εξωτερικού χώρου συντελούν ώστε να αναπαράγεται δυσχέρεια τόσο από

τους ασθενείς όσο και για το εργατικό δυναμικό του νοσοκομείου. Η παρούσα κατάσταση κατά την κρίση της ερευνήτριας, χρήζει αντιμετώπιση.

4.7 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Το κτίριο που θα μελετηθεί και θα διαμορφωθεί, θα δώσει λύση σε μερικά από τα προβλήματα του νοσοκομείου, είναι το κτίριο Βελλέτζιο. Πρόκειται για ένα παλαιό κτίριο και αποτελείται από έναν όροφο. Παρακάτω απεικονίζεται η εξωτερική νότια όψη του κτιρίου Βελλέτζιο (Εικόνα 2).

Εικόνα 2. Εξωτερική όψη του κτιρίου «Βελλέτζιο».

Το ισόγειο εμφανίζει μεγάλη κινητικότητα καθώς αποτελεί εξωτερικά ιατρεία. Το επισκέπτονται τόσο ασθενείς όσο και το νοσοκομειακό προσωπικό, επίσης περιέχει γραφεία τα οποία στελεχώνουν υπάλληλους που σχετίζονται με την καλή διατήρηση του χώρου.

Ο πρώτος όροφος αποτελούσε παλαιότερα την νοσοκομειακή πτέρυγα των ανδρών . Πλέον όμως δεν λειτουργεί και εμφανίζει σημάδια παραμέλησης. Παρολ'αυτά μέσω του δευτέρου ορόφου εισερχόμαστε διάμεσου σκάλας στον χώρο της ταράτσας οπού και θα γίνει η διαμόρφωση.

Η ταράτσα έχει εμβαδόν 668,312 τ.μ. και περίμετρο 125,9 μετρά. Δεν διαθέτει κάποιον χώρο πράσινου οπότε η δημιουργία αυτού θα γίνει από την ερευνήτρια. Φαίνεται μέσω φωτογραφίας η κατάσταση της υφιστάμενης κατάστασης που έχει η ταράτσα του κτιρίου Βελλέτζιο (Εικόνα 3).

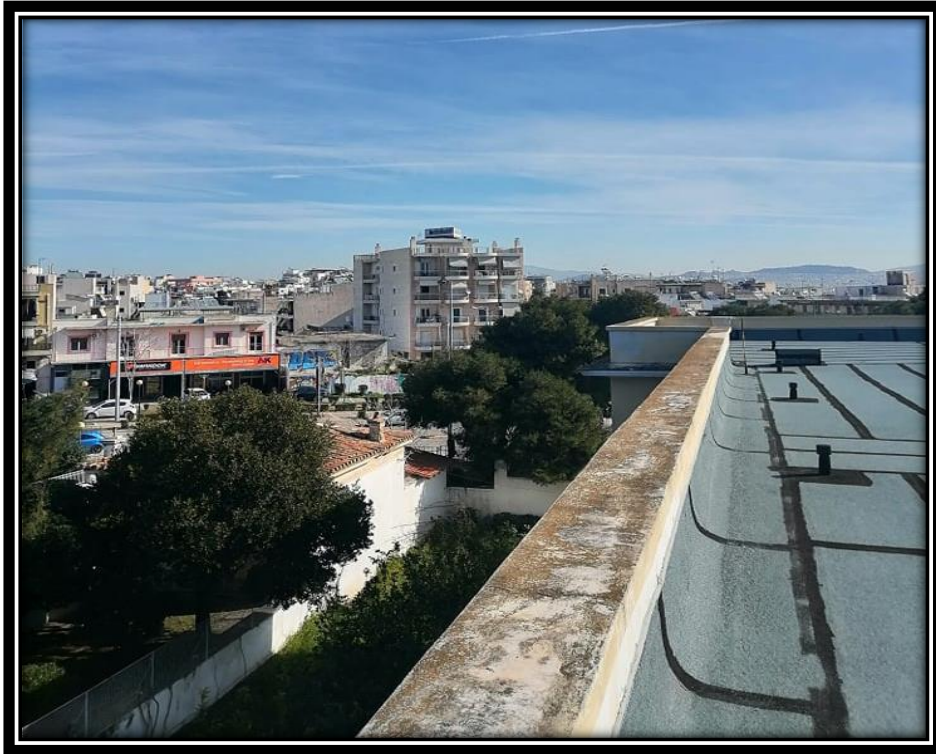
Εικόνα 3 .Υφιστάμενη κατάσταση ταράτσας κτιρίου Βελλέτζιο.

Η Βόρεια πλευρά του κτιρίου βλέπει προς την Ιερά οδό, μια λεωφόρο με μεγάλη κυκλοφορία αυτοκινήτων,

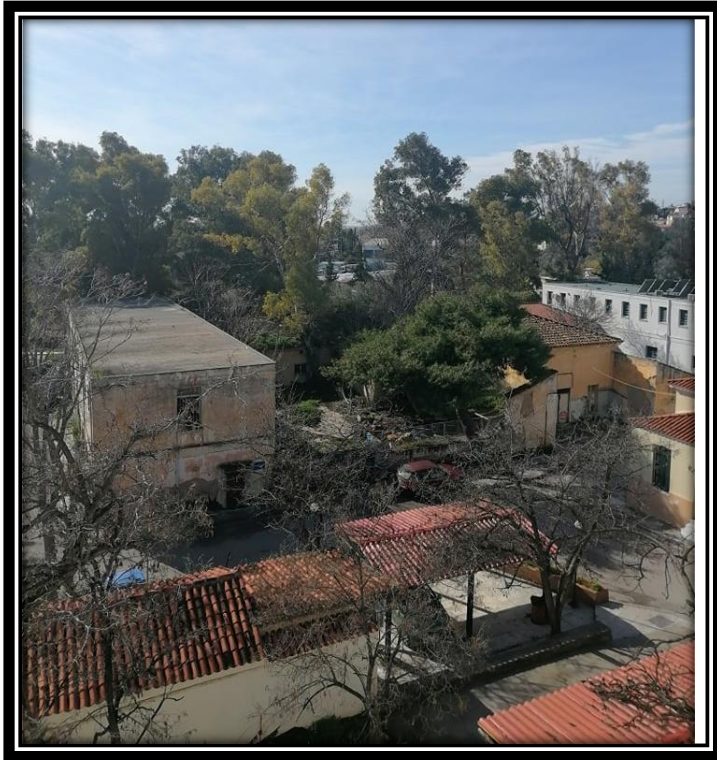

Εικόνα 3. Απεικόνιση της Βόρειας πλευράς του κτιρίου «Βελλέτζιο».

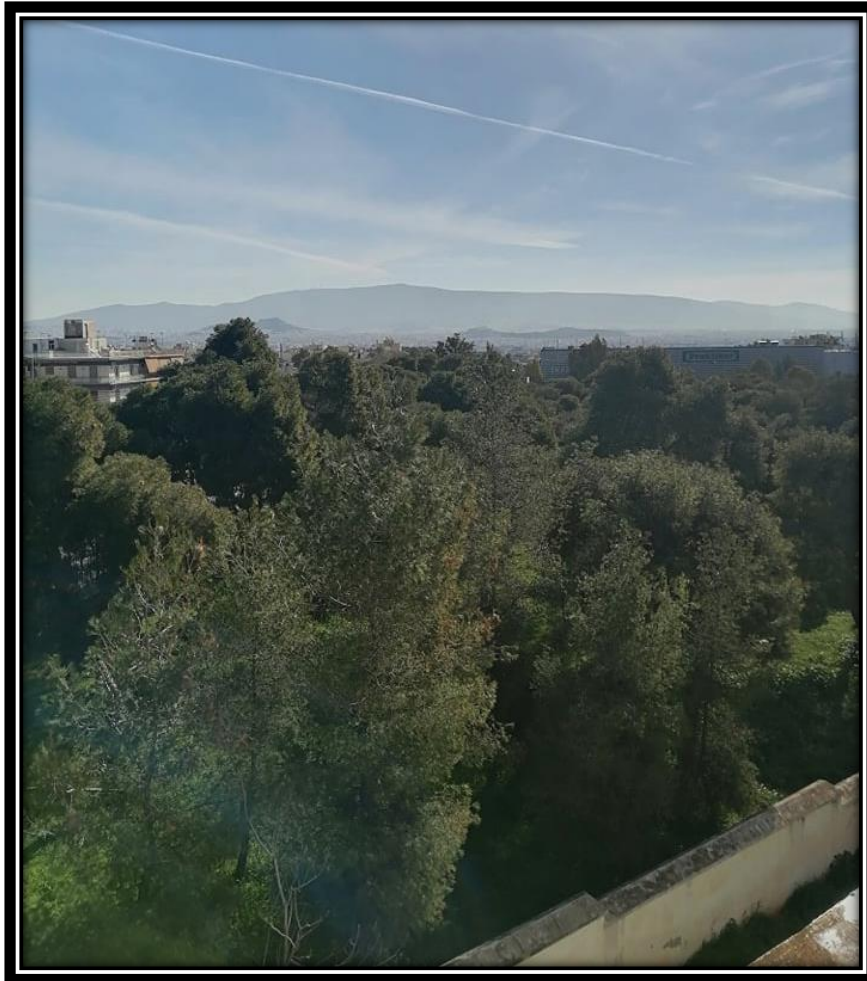
η νότια πλευρά του κτιρίου βλέπει μέρος της ψυχιατρικής κλινικής η οποία είναι οποία εμφανώς παραμελημένη έχοντας ετοιμόρροπα κτίρια τα οποία υπολειτουργούν,

Εικόνα 4. Απεικόνιση της Νότιας πλευράς του κτιρίου «Βελλέτζιο».

Στην δυτική πλευρά φαίνονται οι πράσινες εκτάσεις της ψυχιατρικής κλινικής καθώς και το βουνό του Χαϊδαρίου. Παρατηρούνται εκτάσεις ελαιώνων αλλά και μεγάλη έκταση από πευκόδεντρα. Μέσω της φωτογραφίας που προβάλλεται φαίνεται η κατάσταση που αναλύθηκε (Εικόνα 5).

Εικόνα 5. Απεικόνιση της δυτικής πλευράς του κτιρίου «Βελλέτζιο» .

Τέλος, στην ανατολική πλευρά φαίνονται τόσο η Ιερά οδός όσο και η ατημέλητη έκταση της κλινικής. Παρακάτω φαίνεται μέσω φωτογραφίας η κατάσταση που επικρατεί (Εικόνα 6).

Εικόνα 6. Ανατολική πλευρά κτιρίου «Βελλέτζιο».

ΜΕΡΟΣ Ε΄:
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΧΩΡΟΥ

5° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

5.1 ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ο χώρος που θα πραγματοποιηθεί χρειάζεται να ανταποκρίνεται στη διαφορετική ψυχοσύνθεση που φέρει ο κάθε ασθενής όπως είναι η ένταση, οι τάσεις φυγής, η ηρεμία και η διάθεση για επικοινωνία με τρίτους. Για παράδειγμα σκληρά αντικείμενα προσδίδουν άλλη οντότητα στον χώρο και με αυτό τον τρόπο τον μεταμορφώνουν σε χώρο συνάντησης και επικοινωνίας.

Ο άνθρωπος καταφέρνει και βελτιώνει την ψυχοσύνθεση του όταν σπαταλά χρόνο στον κήπο. Ο Ζαν Ζακ Ρουσσώ πίστευε ότι η επιστροφή του ανθρώπου στην φύση αποτελεί ίαση καθώς βοηθά στο να βρει τον εαυτό του. Η φύση διαμορφώνει ηθικά, κοινωνικά και βιολογικά έναν άνθρωπο. Τα φυσικά τοπία όπως είναι το έδαφος, τα νερά και η βλάστηση προκαλούν δέος και χαρά σε αυτούς που διαπιστώνουν ότι αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του περιβάλλοντος.

Οι ασθενείς μπορούν να μπορούν νιώσουν σωματική ευεξία σε έναν κήπο καθώς αναζωογονούνται και αποτοξινώνονται από την μόλυνση της μεγαλούπολης και από τον χώρο του νοσοκομείου. Ένας χώρος προσομοίωσης του φυσικού περιβάλλοντος δίνει το ερέθισμα της ελευθέριας τόσο στους εργαζομένους όσο και στους ασθενείς καθώς επίσης και αίσθημα πληρότητας και ολοκλήρωσης. Τέλος, ένας χώρος «διέξοδος» βοηθά τους ασθενείς να καλυτερεύσουν την διάθεση τους καθώς και τους νοσηλευτές να εφορμήσουν ορθότερα τις πρακτικές τους. Παρακάτω θα αναλυθούν λεπτομερώς οι υποδομές που πρέπει να φιλοξενεί ο χώρος έτσι ώστε να είναι λειτουργικός όσο για τους ασθενείς όσο και για το προσωπικό που δουλεύει στον απαιτητικό χώρο του νοσοκομείου.

5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Στο παρακάτω κεφάλαιο θα γίνει ανάλυση των ιατρικών απαντήσεων των ασθενών, αλλά και των λειτουργικών συστημάτων που χρειάζεται να έχει ο χώρος έτσι ώστε να καθίσταται κατάλληλος. Στο τέλος θα γίνει πρόβλεψη των μελλοντικών αλλαγών.

Όπως προαναφέρθηκε οι ασθενείς του νοσοκομείου εμφανίζουν ιδιαιτερότητες όπως είναι κινητικά προβλήματα, διατάραξη πνευματικών ικανοτήτων, αυξημένο αίσθημα ανασφάλειας και άγχους όπως επίσης και ευαισθησία σε περιβαλλοντικούς παράγοντες.

Η ύπαρξη κινητικών δυσκολιών φέρουν την ανάγκη για την τοποθέτηση καθιστικών σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως παγκάκια, ώστε να αναπαύονται σε περίπτωση κόπωσης. Επίσης χρειάζεται ο χώρος ανάπλασης να αποτελείται από πολλά σημεία ενδιαφέροντος σε μικρότερο χώρο από ότι συνήθως έτσι ώστε να προκαλούν ενδιαφέρον και σε άτομα τα οποία δεν μπορούν να απομακρυνθούν πολύ από την είσοδο του ταρατσόκηπου.

Υπάρχουν ασθενείς με αυξημένα επίπεδα άγχους, ανασφάλειας και που συχνά εμφανίζουν εκρήξεις θυμού. Προκειμένου ο υπό διαμόρφωση χώρος να καλύπτει τις ανάγκες αυτών των ασθενών θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις. Μερικές από αυτές είναι η ύπαρξη ενός σημείου επίβλεψης των ασθενών από τους υπεύθυνους του νοσοκομείου ώστε να προσδίδεται ασφάλεια στους τρόφιμους και να παρέχεται άμεση βοήθεια σε περίπτωση ανάγκης. Μέσω της επίβλεψης θα περιορίζονται ενδεχόμενες συγκρούσεις και επιθετικές τάσεις των ασθενών. Παράλληλα ο χώρος θα πρέπει να έχει επαρκή φωτισμό, να διαθέτει σύστημα τηλεειδοποίησης και να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αποχωρητήρια. Τα παραπάνω θα μειώσουν κατά σημαντικό βαθμό τα επίπεδα ανασφάλειας και θα γίνει ο χώρος πιο λειτουργικός. Τέλος, για να μειωθούν οι συμπεριφορές άγχους, ο ταρατσόκηπος θα πρέπει να διαθέτει ήρεμο φυσικό περιβάλλον που να αποφεύγονται αμφίβολοι σχεδιασμοί.

Εκτός από την ομάδα των ασθενών με σωματικές και ψυχολογικές δυσκολίες υπάρχουν και ασθενείς με ευαισθησία σε περιβαλλοντικούς παράγοντες. Για την προστασία αυτών των ασθενών θα πρέπει να γίνεται χρήση φυτών και υλικών που περιορίζουν την εμφάνιση αλλεργιών, να γίνεται αποφυγή ψεκασμών με φυτοπροστατευτικά σκευάσματα, να αποφεύγεται η δημιουργία υδροσταγονιδίων για παρεμπόδιση σχηματισμό μυκήτων και ασθενειών. Ταυτόχρονα θα πρέπει ο ταρατσόκηπος

να έχει πολλά σκέπαστρα κατασκευασμένα από υλικά που δεν αντανακλούν το φως και να παρέχεται σε πολλούς χώρους σκίαση από φυτά. Αυτό εξυπηρετεί τόσο το νοσηλευτικό προσωπικό όσο και τους ασθενείς του ιδρύματος καθώς πολλοί άνθρωποι εμφανίζουν δυσανεξία στην έντονη ηλιοφάνεια. Τέλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι μεταβολές στην θερμοκρασία και στην ένταση του αέρα προκαλούν δυσκολία στην μετακίνηση του χώρου του κήπου. Θα πρέπει δηλαδή να τοποθετηθούν ειδικοί ανεμοφράκτες και τοιχία που να εμποδίζουν την διέλευση του αέρα και να γίνει χρήση φυτοφρακτών και εξειδικευμένων φυτών που να δημιουργούν ιδανικό μικρόκλιμα για όσους χρησιμοποιούν τον χώρο.

Εκτός από τις ιατρικές απαιτήσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω υπάρχουν και τα λειτουργικά συστήματα που πρέπει να αναλυθούν. Υπάρχει μια σειρά από θεραπευτικές δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν στον υπό διαμόρφωση ταρατσόκηπο. Μερικές από αυτές είναι η διέγερση των αισθήσεων, η αύξηση της αντιληπτικής ικανότητάς, η διάγνωση της ψυχολογικής και σωματικής κατάστασης των ασθενών και η αποκατάσταση αυτών, παράλληλα, ο θεραπευτικός κήπος, θα πρέπει να είναι κατάλληλος για να πραγματοποιούνται ασκήσεις εργασιοθεραπείας και κινησιοθεραπείας. Τέλος, μια από τις σημαντικότερες εφαρμοζόμενες δραστηριότητες είναι η επαναδραστηριοποίηση και κοινωνικοποίηση των ασθενών.

Για την διέγερση των αισθημάτων μπορούν να δημιουργηθούν οπτικά ενδιαφέροντες χώροι χρησιμοποιώντας φυτικά υλικά με ιδιαίτερη υφή και ποικιλία χρωματικών αντιθέσεων. Παράλληλα για να ενισχυθούν τα ακουστικά ερεθίσματα των ασθενών μπορούν να προσδεθούν στον χώρο σιντριβάνια για να προσελκύουν πανίδα όπως είναι έντομα με ιδιαίτερα χρώματα και πτηνά. Επίσης ιδανικό θα ήταν να τοποθετηθούν διακοσμητικά στοιχεία που να δημιουργούν ήχους όταν φυσάει. Τέλος, για να ενεργοποιηθεί το αίσθημα της όσφρησης θα ήταν εύλογο να τοποθετηθούν αρωματικά φυτά και εύοσμα άνθη.

Η διαδικασία της επαναδραστηριοποίησης είναι δύσκολη και χρειάζεται πολλές εφαρμογές. Μέρος της τελικής τους αναπροσαρμογής είναι να γίνει διάγνωση της σωματικής και ψυχολογικής τους κατάστασης, έτσι ώστε τα άτομα να είναι ικανά να κοινωνικοποιούνται και να αλληλοεπιδρούν με άλλα άτομα.

Οι εφαρμογές που μπορούν να συμβάλλουν στην κοινωνικοποίηση των ατόμων είναι η δημιουργία χώρων συναθροίσεων για ομαδικές δραστηριότητες αλλά και για χαλάρωση. Παράλληλα, είναι σημαντική η εφαρμογή μεθόδων εργασιοθεραπείας και κινησιοθεραπείας για την ψυχική και σωματική αποκατάσταση των ασθενών. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με την δημιουργία μονοπατιών, με την χρήση της κηπουρικής απασχόλησης και με την δημιουργία υπερυψωμένων χώρων εργασίας.

5.3 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ

Αρχικά θα γίνει ανάλυση των τεχνικών κατασκευών που θα τοποθετηθούν στον ταρατσόκηπο. Η είσοδος του κήπου βρίσκεται νότιο ανατολικά. Σε εκείνη την πλευρά βρίσκεται ο χώρος του κυλικείου. σε αυτόν έχουν τοποθετηθεί τραπεζάκια με καρέκλες τα οποία μπορούν να μετακινηθούν είτε κάτω από το κιόσκι ώστε να έχουν σκιά οι χρήστες ή να εκτίθενται στον ήλιο όσοι το επιθυμούν. Στο σημείο του κυλικείου έχει τοποθετηθεί επιτοίχιο σιντριβάνι καθώς έχει και δημιουργηθεί χώρος αποχωρητηρίων. Η κίνηση των νερών που προκαλεί το σιντριβάνι και ο ήχος που δημιουργείται βοηθά τους ασθενείς να διεγείρουν τις αισθήσεις τους και να τους δημιουργηθεί αίσθημα αισιοδοξίας. Ενώ ο χώρος αποχωρητηρίων τοποθετήθηκε σε σημείο κοντά στην είσοδο για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από άτομα που φέρουν δυσκολία στην κίνηση και δεν απομακρύνονται από την κυρία είσοδο. Από την είσοδο έχει φτιαχτεί μονοπάτι από αντλιοστικό υλικό οπότε μπορούν να κινούνται οι χρήστες σε διάφορες διαδρομές. Οι διαδρομές είναι διάφορων μηκών ώστε να εξυπηρετούν τόσο άτομα που επιθυμούν να περπατήσουν ,όσο και αυτούς που προτιμούν μια πιο σύντομη διαδρομή. Ακολουθώντας την διαδρομή από την είσοδο προς τα ανατολικά τοποθετείται στον χώρο ένα άγαλμα που φανερός τονίζει το ενδιαφέρον στους ασθενείς αλλά και στο προσωπικό που το χρησιμοποιεί. Ο όγκος του αγάλματος προσδίδει διαφορετική όψη στον χώρο και κεντρίζει το ενδιαφέρον στα άτομα που το παρατηρούν. Απομακρύνοντας από την είσοδο και φτάνοντας στην νότιο ανατολική πλευρά του κτιρίου, τοποθετούνται δυο όμοια παγκάκια σχήματος «Π». Τα παγκάκια είναι σταθερά και δεν μπορούν να μετακινηθούν , μπορούν να φιλοξενήσουν έως και δεκαπέντε άτομα οπότε θα έχουν την δυνατότητα να κάθονται αντικριστά. Τα παγκάκια είναι σε ηλιόλουστες θέσεις. Κινούμενοι προς την βόρεια πλευρά του κτιρίου το μονοπάτι χωρίζεται σε δυο κατευθύνσεις. Η πρώτη έχει κατεύθυνση προς τα δυτικά και η δεύτερη προς την

Βόρεια πλευρά του κτιρίου. Κεντρικά του κήπου τοποθετούνται δυο στρογγυλά παρτέρια που περιβάλλονται από το μονοπάτι και περιφερειακά του μονοπατιού τοποθετούνται παγκάκια που έχουν ενσωματωμένη πέργκολα για σκίαση. Το πρώτο παρτέρι έχει πλάτος 5.90 μετρά ενώ το δεύτερο έχει πλάτος 4.40 μετρά. Τα παγκάκια αυτά είναι μικρότερα σε μήκος έτσι ώστε να μπορούν οι χρήστες του κήπου να απομονωθούν αν χρειάζεται. Τα παγκάκια είναι τέσσερα και μπορούν να φιλοξενήσουν έως και 10 άτομα. Αναμεσά στα δυο παρτέρια υπάρχουν τέσσερις κατευθύνσεις από τα μονοπάτια δυο οδηγούν στην βόρεια πλευρά του κτιρίου , μια οδηγεί στην νότια πλευρά του κτιρίου και μια στην δυτική πλευρά. Στην Βόρεια πλευρά βρίσκεται η μακρύτερη σε μήκος διαδρομή του μονοπατιού και οδηγεί σε ένα κιόσκι οπού μπορεί να φιλοξενήσει 15-20 άτομα. Το κιόσκι φέρει τραπέζι οπού μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πάγκος εργασίας αν κάποιος το επιθυμεί. Στον χώρο του κήπου θα τοποθετηθούν και τρία υπερωψωμένα σκαλοπάτια που θα φέρουν μηχανισμό τηλεειδοποίησης. Σε αυτά τα σκαλοπάτια θα μπορούν υπεύθυνοι του νοσοκομείου να επιτηρούν τους ασθενείς που χρησιμοποιούν τον κήπο και να ειδοποιήσουν τα κεντρικά του νοσοκομείου σε περίπτωση ανάγκης. Παράλληλα, έχουν τοποθετηθεί μήκος σαράντα εφτά φωτιστικά σε ολόκληρη την διαδρομή του μονοπατιού καθώς και επιπλέον επιτυχία δέκα εφτά φωτιστικά στους καθιστικούς χώρους.

Στη συνέχεια ακολουθεί η φυτική διαμόρφωση του χώρου. Περιμετρικά του κτιρίου έχουν δημιουργηθεί δυο παρτέρια που βρίσκονται σε επαφή. Το εξωτερικό παρτέρι έχει πλάτος 0,90 μέτρα και ύψος 1.20 μετρά και θα αποτελεί ένα φυτικό φράκτη που θα περιορίζει την ορατότητα προς τα έξω και παράλληλα θα εμποδίζει τους ισχυρούς ανέμους. Σε αυτό έχουν τοποθετηθεί τριών ειδών φυτά. Αυτά είναι ο κότινος (*Cotinus coggygria*), ο κόρνος (*Cornus alba*) και η γρεβιλλέα (*Grevilea juniperina*) Τα δυο πρώτα θα έχουν ορθογώνια διαμόρφωση ενώ η γρεβιλλέα θα έχει ελεύθερη διαμόρφωση. Με αυτόν τον τρόπο πέρα από τα διαφορετικές υφές και χρώματα που θα προσδίδουν θα δίνουν στον χώρο και ιδιαίτερα σχήματα. Το δεύτερο παρτέρι έχει 70 εκατοστά πλάτος και 80 εκατοστά ύψος .Σε αυτό το παρτέρι θα τοποθετηθούν ανθοκομικοί θάμνοι που εμφανίζουν έντονη ανθοφορία. Πιο συγκεκριμένα θα γίνει τοποθέτηση των φυτών Αστέρ (*Aster ericoides*), Βερόνικα (*Veronica longifolia*), Πασιφλόρα (*Passiflora caerulea*), Ιπομμέα (*Ipomea purpurea*) και Γιασεμί κίτρινο (*Jasminum nudiflorum*) . Το παρτέρι αυτό θα τοποθετηθεί για να υπάρχει απόσταση από το περιθώριο της ταράτσας αλλά και για να ενισχύσει τον χώρο με περισσότερους χρωματικούς συνδυασμούς και αρώματα . Τα φυτά που έχουν διαλεχτεί φέρουν αρώματα , προσελκύουν έντομα και πτηνά και είναι ανθεκτικά στην

έντονη ηλιοφάνεια . Παράλληλα, αντέχουν στο μεσογειακό κλίμα που επικρατεί ,δηλαδή στους βροχερούς χειμώνες και στα ξηρά καλοκαιριά . Πολλά από τα φυτά αυτά είναι αναρριχώμενα και έτσι θα δημιουργούν ένα φυσικό πέπλο που θα απλώνεται προς το δάπεδο.

Ανάμεσα από τους διάδρομους θα τοποθετηθούν φυτοδοχεία τα οποία θα φιλοξενούν από ένα είδος φυτό . Τα κενά μεταξύ των φυτοδοχείων θα καλυφθούν με κοκκοφοίνικα , ένα υλικό ελαφρύ που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υπόστρωμα καλλιέργειών . Στα φυτοδοχεία θα τοποθετηθούν διαφορετικά καλλωπιστικά φυτά που όμως θα διαφέρουν ως προς την υφή και τα χρώματα των ανθών και των φύλλων .Αναλυτικότερα ,θα χρησιμοποιηθούν Καλαγχόη (*Kalanchoe blossfeldiana*), Τεύκρο (*Teucrium fruticans*) , Μαντεβίλλα (*Mandevilla splendens*) , Γαρδένια (*Gardenia jasminoides*), Αμπέλια (*Abelia x grandiflora*).Τα φυτά αυτά έχουν διαφορετική περίοδο ανθοφορίας και έτσι με την αλλαγή των εποχών θα ανθίζει διαφορετικό είδος . Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργείται αίσθημα ενθάρρυνσης για άτομα που βρίσκονται στον χώρο νοσηλείας για χρονικό μεγάλο διάστημα . Τέλος ,ανάμεσα στους διάδρομους θα τοποθετηθούν κάποιοι θάμνοι που μπορούν να διαμορφωθούν σε μικρά δέντρα έτσι ώστε να υπάρχουν μερικά σημεία σκίασης κατά την διάρκεια της μέρας . Οι θάμνοι που θα χρησιμοποιηθούν είναι Λυγαριά (*Vitex agnus castus*) ,Πολύγαλα (*Polygala myrtifolia*) και ο Ιβίσκος συριακός (*Hybiscus syriacus*) .

Κεντρικά στον κήπο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω υπάρχουν δυο παρτέρια . Στο πρώτο παρτέρι θα τοποθετηθεί λεβάντα (*Lavandula sp.*). και στο δεύτερο θα τοποθετηθεί δεντρολίβανο (*Rosmarinus officinalis*) .Γύρω από τα παρτέρια υπάρχει γκαζόν ως εδαφοκαλυπτικό . Τα δυο αυτά φυτά είναι της κατηγορίας αρωματικά -θεραπευτικά και φέρουν ευεργετικές ιδιότητες ,ευωδιάζουν όλες τις εποχές του χρόνου και έχουν αντισηπτικές ιδιότητες .Τα ανθεί της λεβάντας επίσης, ενεργούν κατά του βήχα και της γρίπης. Ενώ το δεντρολίβανο ενισχύει το ανοσοποιητικό.

Η κύρια είσοδος στον κήπο περιβάλλεται από δώμα το οποίο θα καλυφθεί από αναρριχώμενα φυτά όπως είναι το κίτρινο γιασεμί και από πασιφλόρα . Ενώ οι πέργκολες από τα καθιστικά θα καλυφθούν πλήρως από διάφορες ποικιλίες Γιασεμιού (*Jasminum sp.*).

Για την πλήρη κατανόηση της σχεδίασης του κήπου παρατίθενται Παραρτήματα γ,δ,ε ,που αποτελούν αντίστοιχα το τεχνικό σχέδιο , το σχέδιο φύτευσης και το γενικό σχέδιο του ταρατσόκηπου .

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄:
ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
&
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

6° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

6.1 ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ

Η επιλογή των φυτών και η συντήρηση του χώρου χρειάζεται να είναι τέτοια, ώστε να εξαλειφθεί κάθε μορφή κίνδυνου για τους χρήστες του κήπου . Παραδείγματος χάριν , κάποια φυτά έχουν την τάση να επεκτείνουν τις ρίζες καθώς αναπτύσσονται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκαλούν ανύψωση της επιφάνειας ,καθιστώντας τον δρόμο ανώμαλο και επικίνδυνο .Παράλληλα ,χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή η τοποθέτηση θάμνων καθώς τα χαμηλά κλαδιά που αναπτύσσουν κάποια είδη μπορούν να τραυματίσουν κάποιον περαστικό .Μερικά είδη φυτών παρουσιάζουν πτώση φύλλων και καρπών γεγονός πολύ επικίνδυνο καθώς καθιστούν το έδαφος ολισθηρό. (Lovering, 1990, Simpson & Straus, 1998, Val, 1994).

Πολλά από τα φυτικά είδη που υπάρχουν στον εξωτερικό χώρο των νοσοκομείων κρίνονται ακατάλληλα τόσο για τους ασθενείς όσο και για τους επισκέπτες . Αυτό αιτιολογείται λόγω των αλλεργικών αντιδράσεων που προκαλούν διαφορά είδη φυτών ή δέντρων σε άτομα ευαίσθητα όταν έρχονται σε επαφή με αυτά . Αλλεργικές αντιδράσεις προκαλούνται ή από βλαστικά τμήματα (αλλεργιογόνα), ή από δηλητηριάσεις από την κατάποση τοξικών τμημάτων τους ή και από μικροτραυματισμούς ακόμη και από τα οξύληκτα τμήματα τους . (φύλλα, βελόνες , αγκάθια) .

Συνεπώς θα πρέπει να αποφεύγονται φυτικά μέρη που προκαλούν αλλεργίες όπως:

- Ορισμένα αγρωστώδη όπως η αγρία βρόμη
- Φυτά εδαφοκάλυψης όπως η πόα , το τριφύλλι
- Ζιζάνια όπως η τσουκνίδα και το περδικάκι
- Μερικά δένδρα όπως η ελιά , το κυπαρίσσι , ο πλάτανος , η λεύκη

Παράλληλα, ομοίως πρέπει να αποφευχθούν φυτικά είδη με τοξικά βλαστικά τμήματα καθώς η κατάποση αυτών των δηλητηριωδών τμημάτων μπορούν να προκαλέσουν δηλητηρίαση . Μερικά από αυτά τα είδη είναι :

- Λαντάνα (*Lantana camara*):Ο πολύ τοξικοί ενώ τα φύλλα αλλεργιογόνα, οι καρποί προκαλούν εμετό και διάρροια, διαστολή της κόρης του ματιού και αναπνευστική εξάντληση.
- Πικροδάφνη (*Nerium oleander*):Όλα είναι τοξικά, η κατάποση ενός και μόνου φύλλου είναι αρκετή να διαταράξει την καρδιακή λειτουργία, να μπλοκάρει το κυκλοφοριακό σύστημα και να οδηγήσει στο θάνατο.
- Τσίκας (*Cycas revoluta*):Οι σπόροι το δηλητηριώδεις , ο χυμός τα πέταλα και οι σπόροι του φυτού προκαλούν ταραχή, σπασμούς, κώμα, υπνηλία, παραισθήσεις, αύξηση θερμοκρασίας.
- Θιβετιανή (*Thevetia peruviana*):Όλα τα μέρη του φυτού είναι δηλητηριώδη και κυρίως οι καρποί.
- Αγιόκλημα (*Lonicera japonica*):Οι καρποί είναι τοξικοί σε μεγάλες ποσότητες
- Κουρτούνια (*Rucinus communis*) :Τα σπέρματα είναι πολύ δηλητηριώδη.
- Αλόη(*Aloe vera*):Η κατάποση του χυμού του φυτού προκαλεί ερεθισμό σ παχύ έντερο και λειτουργεί ως καθαρτικό,(εκκένωση).
- Ευφώρβια (*Euphorbia sp*):Η επαφή προκαλεί ερεθισμό στο δέρμα και στα ματιά ,η κατάποση του χυμού προξενεί πρήξιμο στη γλώσσα, στο στόμα και στο λαιμό.
- Στερλίτζια (*Sterlitzia reginae*):Οι σπόροι και οι κάλυκες του φυτού προκαλούν ερεθισμό του στόματος μετά την μάσηση και μπορεί να προκαλέσουν ναυτία, εμετό, διάρροια και υπνηλία.
- Γουιστέρια(*Wisteria japonica*):Οι καρποί είναι τοξικοί σε μεγάλες ποσότητες
- Μέλια (*Melia azedarah*):Οι καρποί και τα φύλλα είναι τοξικοί σε μεγάλες ποσότητες.
- Υάκινθοι(*Hyacinth orientalis*):Όλο το φυτό η μέρος του εάν φαγωθεί μπορεί να προκαλέσει διάφορους ερεθισμούς στο στόμα και το λαιμό, μπορεί να ερεθίσει το στομάχι και τα έντερα

6.2 ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

Τα φυτά κηποτεχνίας έχουν καλλωπιστική ιδιότητα . Διακρίνονται σε μεγάλης και μέτριας ανάπτυξης .Χωρίζονται σε αναρριχώμενα είδη ,θάμνους και δέντρα .Τα είδη που χρησιμοποιούνται για την αναδιάταξη του αστικού και περιαστικού τοπίου φέρουν ποικιλία τόσο στα καλλωπιστικά χαρακτηριστικά όσο και στην ικανότητα τους να διατηρούν το φύλλωμα τους . Υπάρχουν δυο κατηγορίες τα αειθαλή και τα φυλλοβόλα .

Οι αιθαλείς θάμνοι διατηρούν το φύλλωμα τους όλη την διάρκεια του έτους και έτσι η αισθητική τους αξία δεν υποβαθμίζεται . Από την άλλη όμως οι θάμνοι που ρίχνουν τα φύλλα τους τονίζουν την αλλαγή της εποχής και δημιουργούν αντίστοιχα συναισθήματα για τον άνθρωπο . Ωστόσο ,είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι ανθοφορίες των φυλλοβόλων είναι πιο έντονες με ιδιαίτερα χρώματα και μυρωδιές πράγμα που δεν φαίνεται να έχουν οι ανθοφορίες των αιθαλών θάμνων . Συμπερασματικά , στα έργα πράσινου είναι εύλογο να συμπεριλαμβάνονται και αιθαλή και φυλλοβόλα φυτά. (Δάρρας, Α. (2022). Γενική Ανθοκομία [Προπτυχιακό εγχειρίδιο])

Παρακάτω παρατίθενται ιδανικά φυτά κηποτεχνίας που εξυπηρετούν τον σκοπό της εργασίας και είναι καταλληλά και για το κλίμα του Χαΐδαριου και για τον πράσινο χώρο που πρόκειται να σχεδιαστεί στην ψυχιατρική κλινική.

6.3 ΑΕΙΘΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΟΒΟΛΟΙ ΘΑΜΝΟΙ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

1)

Κοινή ονομασία	Αβούτιλο
Επιστημονική ονομασία	<i>Abutilo x hybridum</i>
Περιγραφή	 <p>Είναι αιθαλής θάμνος με ξυλοποιημένους βλαστούς .Τα άνθη του είναι χωνοειδή -καμπανοειδή και το χρώμα τους είναι κόκκινα ή λευκά ή κίτρινα .Ευδοκμεί στα ζεστά κλίματα και χρειάζεται ημερησίως 3-4 ώρες απευθείας ηλιακή ακτινοβολία .Ανθίζει μετά το καλοκαίρι , διατηρεί τα άνθη του για μεγάλο χρονικό διάστημα ,μέχρι τις αρχές του χειμώνα</p>
Χρήσεις	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κήπους ,σε παρτέρια σε ατομική φύτευση και αποτελεί καλή

	επιλογή για φύτευση σε φυτοδοχεία.
--	------------------------------------

Ανάκτηση¹ : https://www.issaris.gr/49_1p647/Aboytilo-

2)

Κοινή ονομασία	Πιττόσπορο
Επιστημονική ονομασία	<i>Pittosporum tobira</i>
Περιγραφή	Είναι αειθαλής θάμνος με ζωνρή βλάστηση, έχει πράσινα δερματώδη φύλλα. Ανήκει στην οικογένεια Pittosporaceae. Τα άνθη του είναι μικρά λευκά και δίνουν καρπό που απελευθερώνει κόκκινους μικρούς σπόρους κατά την διάρκεια του καλοκαιριού . Είναι πολύ ανθεκτικό στις ακραίες καιρικές συνθήκες .
Χρήσεις	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κήπους ,σε παρτέρια για την δημιουργία μπορντούρας . Μπορεί να φυτευτεί και μεμονωμένα σε μεγάλου μεγέθους φυτοδοχεία και με κατάλληλο κλάδεμα να γίνει μικρό δέντρο .

Ανάκτηση² : <https://www.kipogeorgiki.gr/%CE%91%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%9D%CE%AC%CE%BD%CE%B1-%CE%98%CE%AC%CE%BC%CE%BD%CE%BF%CF%82>

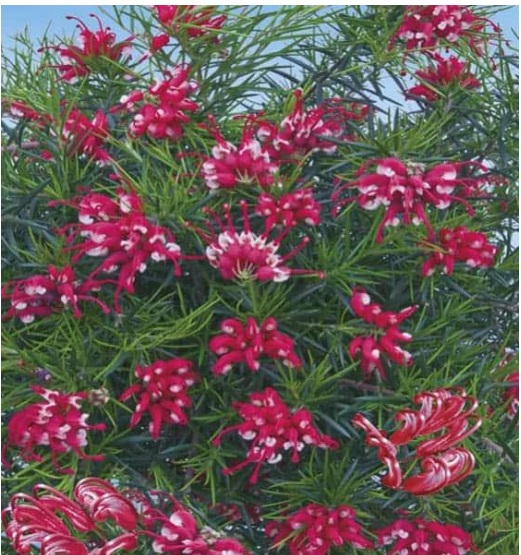
3)

Κοινή ονομασία	Αμπέλια
Επιστημονική ονομασία	<i>Abelia x grandiflora</i>

<p>Περιγραφή</p> 	<p>Είναι αειθαλές μέτριας ανάπτυξης φυτό , με σφαιρικό σχήμα . Η άνθιση του διαρκεί από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο. Τα άνθη της είναι λευκά και ευδοκιμεί σ πλούσια εδάφη τα οποία είναι εκτεθειμένα στον ήλιο. Ανήκει στην οικογένειά Caprifoliaceae.</p>
<p>Χρήσεις</p>	<p>Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες με σκοπό την δημιουργία μικρών φρακτών .Είναι κατάλληλο και για φυτοδοχεία και για ζαρντινιέρες.</p>

Ανάκτηση³: <https://www.kipogeorgiki.gr/Abelia-meganthis-thamnos-Abelia-x-grandiflora>

4)

<p>Κοινή ονομασία</p>	<p>Γρεβιλέα</p>
<p>Επιστημονική ονομασία</p>	<p><i>Grevilea juniperina</i></p>
<p>Περιγραφή</p> 	<p>Ανήκει στην οικογένεια Proteaceae. Είναι αειθαλής θάμνος βραδείας ανάπτυξης και μπορεί να διαμορφωθεί με σωστό κλάδεμα σε σφαίρα. Ανθίζει κατά την περίοδο της Άνοιξης και παράγει εντυπωσιακά λευκά, κόκκινα και κίτρινα άνθη . προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις . Επίσης αντέχει σε συνθήκες ξηρασίας αλλά και σε θερμοκρασίες έως -10 °C .Το</p>

	έδαφος πρέπει να είναι ελαφρύ και ελαφρώς όξινο
Χρήσεις	Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες σε παρτέρια και φυτοδοχεία.

Ανάκτηση⁴: <https://www.geoponiko-kentro.gr/product/grevillea/>

5)

Κοινή ονομασία	ονομασία
Επιστημονική ονομασία	<i>Retama monosperma</i>
Περιγραφή 	Ανήκει στην οικογένεια Fabaceae. Είναι φυλλοβόλος θάμνος ταχείας ανάπτυξης και μπορεί να διαμορφωθεί με σωστό κλάδεμα σε μικρό δέντρο . Ανθίζει από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάρτιο και παράγει μικρά λευκά άνθη που έχουν ιδιαίτερη οσμή .Οι απαιτήσεις του είναι ελάχιστες και προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις . Επίσης αντέχει σε συνθήκες ξηρασίας .
Χρήσεις	Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες με σκοπό την δημιουργία μικρών φρακτών .

Ανάκτηση⁵: <https://melissokomianet.gr/xeimonas-proimes-anthofories-2/>

6)

Κοινή ονομασία	<i>Ιβίσκος συριακός</i>
----------------	-------------------------

Επιστημονική ονομασία	<i>Hybiscus syriacus</i>
Περιγραφή	<p>Ανήκει στην οικογένεια Malvaceae. Είναι φυλλοβόλος θάμνος ταχείας ανάπτυξης και μπορεί να διαμορφωθεί με σωστό κλάδεμα σε μικρό δέντρο . Ανθίζει από τα τέλη της Άνοιξης μέχρι το Φθινόπωρο και παράγει εντυπωσιακά ροζ άνθη .Οι απαιτήσεις του είναι ελάχιστες και προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις αλλά και ελαφρώς σκιαζόμενες . Είναι ευαίσθητο στο ψυχός.</p>
Χρήσεις	Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες .

Ανάκτηση⁶:

<https://www.gardenguide.gr/%CE%B9%CE%B2%CE%AF%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%82-%CF%83%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8C%CF%82/>

7)

Κοινή ονομασία	Κόρνος
Επιστημονική ονομασία	<i>Cornus alba</i>
Περιγραφή	<p>Ανήκει στην οικογένεια Cornaceae. Είναι φυλλοβόλο είδος. Το κύριο καλλωπιστικό στοιχείο του είναι τα εντυπωσιακά πράσινο-λευκά φύλλα του που κατά την περίοδο του φθινοπώρου γίνονται κόκκινα .Ανθίζει την άνοιξη και ο ρυθμός ανάπτυξης του είναι μέτριος .Ευδοκίμει σε ουδέτερα γονιμά εδάφη με καλή στράγγιση .Είναι ανθεκτικό τόσο στις χαμηλές όσο</p>

	και στις υψηλές θερμοκρασίες και προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις.
Χρήσεις	Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες .Δημιουργεί συστάδες σε πάρκα και κήπους .

Ανάκτηση⁷: <https://www.fytopromitheytiki.gr/index.php/component/eshop/catalog/item/fita/13-thamnoi/6245-kornos-%28krania%29>

8)

Κοινή ονομασία	Κότινος
Επιστημονική ονομασία	<i>Cotinus coggyria</i>
Περιγραφή 	Είναι φυλλοβόλος θάμνος. Έχει πράσινο φυλλώματος οποίο αλλάζει σε κόκκινο το φθινόπωρο. Αναπτύσσεται με μέτριο ρυθμό και ανθίζει την Άνοιξη . Η διαχείριση του είναι πολύ εύκολη καθώς ευδοκμεί σε όλους τους τύπους εδαφών και αντέχει τόσο σε περιόδους ξηρασίας όσο και σε χαμηλές θερμοκρασίες . Ευδοκμεί σε λιαζόμενα μέρη και ανήκει στην οικογένεια Anacardiaceae.
Χρήσεις	Ενδείκνυται για μεμονωμένη φύτευση αλλά είναι κατάλληλη και για φύτευση σε ομάδες .Δημιουργεί συστάδες σε πάρκα και κήπους .

Ανάκτηση⁸: <https://horomidis.gr/product/cotinus-coggyria-red-purple-kotinos/>

9)

Κοινή ονομασία	Λυγαριά
Επιστημονική ονομασία	<i>Vitex agnus castus</i>
Περιγραφή 	Είναι αυτοφυές και ρίχνει τα φύλλα του .Είναι ταχείας ανάπτυξης και είναι ανθεκτικό σε συνθήκες ξηρασίας . Ανθίζει από το καλοκαίρι μέχρι και αρχές φθινοπώρου .Ανήκει στην οικογένεια Verbenaceae
Χρήσεις	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κήπους .Φυτεύεται τόσο μεμονωμένα όσο και σε συστάδες.

Ανάκτηση⁹: <https://www.geoponiko-kentro.gr/product/lygaria-vitex/>

10)

Κοινή ονομασία	Τεύκρο
Επιστημονική ονομασία	<i>Teucrium fruticans</i>
Περιγραφή 	Ανήκει στην οικογένεια Lamiaceae. Είναι αειθαλές θάμνος. Παράγει μακριούς βλαστούς με μικρά γκριζοπράσινα φύλλα. Έχει μεγάλο εύρος ανθοφορίας καθώς διαρκεί από ο καλοκαίρι έως το φθινόπωρο και παράγει μωβ -μπλε παράγει στην ξηρασία και στις υψηλές θερμοκρασίες και μπορεί να αναπτυχθεί ακόμη και σε άγονα εδάφη .

Χρήσεις	Ιδανικό για την δημιουργία χαμηλού ύψους φυτοφράκτη. Μπορεί να διαμορφωθεί σε πολλά σχήματα και να διαμορφωθεί σε χαμηλού ύψους μπορντούρα.
---------	---

Ανάκτηση¹⁰: <https://www.geoponiko-kentro.gr/product/teykrio/>

11)

Κοινή ονομασία	Πολύγαλα
Επιστημονική ονομασία	<i>Polygala myrtifolia</i>
Περιγραφή	<p>Ανήκει στην οικογένεια Polygalaceae. Είναι αειθαλές θάμνος μέτριας ανάπτυξης με αργό ρυθμό. Οι ταξιανθίες του είναι μωβ χρώματος και προσδίδουν καλλωπιστική αξία. Η περίοδος ανθοφορίας είναι από νωρίς την Άνοιξη μέχρι και τέλος του Φθινοπώρου. Οι απαιτήσεις του φυτού είναι ελάχιστες και για να ανθοφορήσει πλήρως χρειάζεται να βρίσκεται σε ηλιόλουστα σημεία. Είναι ευαίσθητο στο ψύχος.</p>
Χρήσεις	Έχει πολλαπλές χρήσεις καθώς μπορεί να φυτευτεί μεμονωμένα ή ομαδικά φυτοδοχεία ή ζαρντινιέρες.

Ανάκτηση¹¹: <https://www.kipogeorgiki.gr/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CF%8D%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B1-%CE%98%CE%AC%CE%BC%CE%BD%CE%BF%CF%82>

12)

Κοινή ονομασία	Καλλιστήμονας
----------------	---------------

Επιστημονική ονομασία	<i>Callistemon lanceolatus</i>
Περιγραφή	<p>Ανήκει στην οικογένεια Myrtaceae. Είναι αειθαλές θάμνος μέτριας. Οι ταξιανθίες του είναι κόκκινου χρώματος και προσδίδουν καλλωπιστική αξία καθώς εκφύονται στην κορυφή κάθε βλαστού και αποτελείται από μακριούς κόκκινους στήμονες . Οι απαιτήσεις του φυτού είναι ελάχιστες και για να ανθοφορήσει πλήρως χρειάζεται να βρίσκεται σε λιαζόμενα σημεία, επίσης αντέχει στις ξερικές συνθήκες .Είναι ευαίσθητο στο ψύχος.</p>
Χρήσεις	Γίνεται ατομική φύτευση σε κήπους και σε παρτέρια.

Ανάκτηση¹²: <https://greengardens.gr/product/callistimon/>

6.4 ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΑ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

Τα αναρριχώμενα καλλωπιστικά φυτά έχουν ως χαρακτηριστικό την αναρρίχηση σε μέσα στήριξης και σε τοίχους .Αναπτύσσουν μακριούς ευκάμπτους βλαστούς οι οποίοι έχουν αναπτύξει μηχανισμούς με τους οποίους αναρριχώνται σε τοίχους , σε στηρίγματα σε γειτονικά φυτά και σε μέσα στήριξης όπως είναι οι πέργκολες . Με την βοήθεια ριζιδίων , αγκαθιών ακόμη και περιελίσσοντας τους βλαστούς γύρω από τα στηρικτικά μέσα καταφέρνουν να στηρίζονται και να αναπτύσσονται κάθετα. Χρησιμοποιούνται για κάλυψη κάθετων επιφανειών και για επιφανειών δημιουργία σκιάς πάνω σε πέργκολες .Τα περισσότερα είδη εμφανίζουν παρατεταμένη ανθοφορία και πολλά από αυτά τα φυτά είναι αρωματικά για παράδειγμα το γιασεμί, το αγιόκλημα, η τριανταφυλλιά, το ρυγχόσπερμο. (Δάρρας, Α. (2022). Γενική Ανθοκομία [Προπτυχιακό εγχειρίδιο])

Παρακάτω δίνονται παραδείγματα αναρριχωμένων φυτών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον ταρατσόκηπο της κλινικής .Αναλύονται επίσης μερικά από τα χαρακτηριστικά κάθε φυτικού είδους.

13)

Κοινή ονομασία	Παρθενοκισσός
Επιστημονική ονομασία	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
Περιγραφή	Είναι φυλλοβόλος θάμνος με πλούσια βλάστηση .Τα φύλλα του είναι εντυπωσιακά έχοντας παλαμοειδή σχήμα με 5 φυλλάρια .Το φθινόπωρο πριν την πτώση τους αλλάζουν χρώμα από πράσινα δερματώδη σε κόκκινα βυσσινί δίνοντας ιδιαίτερη αισθητική εικόνα στον χώρο. Στηρίζεται μέσω των ελίκων που τοποθετεί σε βλαστούς άλλων φυτών .

Ανάκτηση¹³: <https://www.issaris.gr/default.asp?pid=49&la=1&itm=1021>

14)

Κοινή ονομασία	Γιασεμί χιώτικο ,Γιασεμί αράπικο ,Γιασεμί πολύανθες
----------------	--

<p>Επιστημονική ονομασία</p>	<p><i>Jasminum grandiflorum</i>, <i>J. azoricum</i>, <i>J. polyanthum</i></p>
<p>Περιγραφή</p> 	<p>Υπάρχουν τρία είδη που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά .Πρόκειται για αειθαλείς θάμνοι που είναι ευρέως διαδεδομένοι λόγω του ιδιαίτερου αρώματος τους. Το χιώτικο έχει έντονο άρωμα και η ανάπτυξη του γίνεται σε αργούς ρυθμούς ,το αράπικο είναι ελαφρώς αρωματικό και η ανάπτυξη του γίνεται σε γρήγορους ρυθμούς ενώ, το πολύανθος είναι μη αρωματικό αλλά διαθέτει πλούσια ανθοφορία με ροζ-λευκά άνθη .Έχουν σύνθετα φύλλα και τα άνθη τους είναι έμμισθά και εκφύονται στις μασχάλες των φύλλων. Τα άνθη τους είναι λευκά ή ανοιχτόχρωμο ροζ .</p>

Ανάκτηση³: <https://www.gardenguide.gr/giasemi/>

15)

Κοινή ονομασία	Γιασεμί κίτρινο
Επιστημονική ονομασία	<i>Jasminum nudiflorum</i>
Περιγραφή 	Ανήκει στην οικογένεια Oleaceae και είναι φυλλοβόλο φυτό με θαμνώδη εμφάνιση .Οι βλαστοί του είναι ευλύγιστοι .Ανθίζει τους χειμερινούς μήνες από τον Δεκέμβριο μέχρι τις αρχές της Άνοιξης .Τα άνθη του είναι έντονα κίτρινα και εμφανίζονται σε ολόκληρο το μήκος των βλαστών του .Η ανάπτυξη του γίνεται με γρήγορους ρυθμούς και είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό τόσο σε χαμηλές θερμοκρασίες όσο και σε συνθήκες ξηρασίας . Του αρέσουν οι ηλιαζόμενες θέσεις στους κήπους.

Ανάκτηση¹⁵: <https://www.mistikakipou.gr/kitrino-giasemi-tou-xeimona/>

16)

Κοινή ονομασία	Πασιφλόρα
Επιστημονική ονομασία	<i>Passiflora caerulea</i>

<p>Περιγραφή</p> 	<p>Πρόκειται για ένα αειθαλές φυτό που έχει μεγάλα φύλλα και ειλκες που βοηθούν στην στήριξη .Η περίοδος ανθοφορίας τους είναι από την Άνοιξη έως το καλοκαίρι .Τα άνθη της είναι εντυπωσιακά και μοιάζουν με ρολόι . Μετά την ανθοφορία σχηματίζονται εδώδιμοι καρποί οι οποίοι είναι βρώσιμοι και έχουν χρώμα πορτοκαλί . Ευδοκμεί σε αποστραγγιζόμενα εδάφη και προτιμά να βρίσκεται σε ηλιαζόμενες θέσεις στον κήπο .Είναι ευαίσθητο σε χαμηλές θερμοκρασίες .Ανήκει στην οικογένεια Passifloraceae</p>
--	---

Ανάκτηση¹⁶: https://www.issaris.gr/49_1p1023/Rologia-h-Pasiflora

17)

Κοινή ονομασία	Στεφανώτις
Επιστημονική ονομασία	<i>Stephanotis floribunda</i>
Περιγραφή	<p>Είναι ένας αειθαλής θάμνος . Έχει βλαστούς που τυλίγονται από τα στηρικτικά μέσα και η ανάπτυξη του είναι μέτριου ρυθμού .Έχει μεγάλη διάρκεια ανθοφορίας από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο και τα άνθη της παρουσιάζουν έντονο άρωμα και είναι λευκού χρώματος. Φυτεύεται σε κήπους, φυτοδοχεία και ζαρντινιέρες .Ενώ ευδοκμεί σε πλούσια</p>

	<p>εδάφη. Ανήκει στην οικογένεια Asceriadaceae.</p>
---	---

Ανάκτηση¹⁷: <https://www.mistikakipou.gr/stefanoti-frontida/>

18)

<p>Κοινή ονομασία</p>	<p>Ιπομέα</p>
<p>Επιστημονική ονομασία</p>	<p><i>Ipomea purpurea</i></p>
<p>Περιγραφή</p> 	<p>Είναι αυτοφυές είδος που χρησιμοποιείται λόγω των χαρακτηριστικών του ως αναρριχώμενοι βλαστοί του είναι ιδιαίτερα εύκαμπτοι με τρίχες και έτσι του δίνετε η δυνατότητα να περιελίσσετε γύρω από τα μέσα στήριξης .Τα άνθη της είναι ιδιαίτερης αισθητικής αξίας καθώς εμφανίζουν μωβ ,λευκά ή ροζ άνθη .Ανήκει στην οικογένεια Convolvulaceae.</p>

Ανάκτηση¹⁸: <https://www.gardenguide.gr/ipomoea/>

19)

Κοινή ονομασία	Μαντεβίλλα
Επιστημονική ονομασία	<i>Mandevilla splendens</i>
Περιγραφή	<p>Πρόκειται για έναν εντυπωσιακό θάμνο που φέρει άνθη χωνοειδή και μεγάλα σε διαφορά χρώματα ανάλογα με την ποικιλία .Η ανθοφορία της κρατάει από το καλοκαίρι έως το φθινόπωρο .Ο ρυθμός ανάπτυξης του θάμνου είναι μέτριος .Διαθέτει βλαστούς που περιερίσονται στα μέσα στήριξης. Θεωρείται κατάλληλο για φυτικούς φράκτες με ανάπτυξη πάνω σε πέργκολες.</p>

Ανάκτηση¹⁹:

<https://www.gardenguide.gr/%CE%B4%CE%B9%CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%B4%CE%AD%CE%BD%CE%B9%CE%B1-dipladenia-splendens/>

6.5 ΠΟΛΥΕΤΗ ΠΟΩΔΗ ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ.

Τα πολυετή ανθοκομικά φυτά χρησιμοποιούνται για την παραγωγή δρέπων ανθών αλλά και για την διαμόρφωση εξωτερικών κήπων και χωρών. Οι πόες έχουν ελεγχόμενη κατακόρυφη ανάπτυξη και μοιάζουν με μικρούς θάμνους .Η χρήση τους είναι κυρίως για καλλωπισμό του καλλωπισμό την ιδιαιτερότητα να αναπτύσσουν το δεύτερο έτος της ανάπτυξης τους ξυλοποιημένους βλαστούς χωρίς δευτερογενή κατά πάχος αύξηση .Τα πολυετή ποώδη ανθοκομικά φυτά εμφανίζουν ολοκλήρωση του βιολογικού τους κύκλου στην διάρκεια ενός έτους ή δίνουν πολλαπλές διαδοχικές ανθοφορίες σε διαφορετικές περιόδους όταν τους επιτρέπεται από τις περιβαλλοντικές συνθήκες. Στο τέλος της βλαστικής περιόδου, φαίνεται να παραμένουν ενεργοί οι οφθαλμοί και να δίνουν νέα βλάστηση κατά την νέα περίοδο . Τα φυτά αυτά μπορούν να πολλαπλασιαστούν με ποικίλους τρόπους όπως με παραφυάδες ,με μοσχεύματα, με διαίρεση του ριζικού τους καθώς και με σπόρο αλλά και σε ιστοκαλλιέργεια .Ως κριτήριο επιλογής θεωρείται η

ανάπτυξη που εμφανίζουν , η εποχή άνθισης και η προσαρμοστικότητα που εμφανίζουν στις εδαφοκλιματικές συνθήκες . Ακολουθούν μερικά παραδείγματα πολυετών ανθοκομικών ποωδών φυτών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την σχεδίαση του ταρατσόκηπο. . (Δάρρας, Α. (2022). Γενική Ανθοκομία [Προπτυχιακό εγχειρίδιο])

20)

Κοινή ονομασία	Αζαλέα
Επιστημονική ονομασία	<i>Rhododendron simsii, R x obtusum</i>
Περιγραφή	<p>Πρόκειται για έναν εντυπωσιακό φυτό που φέρει άνθη με πολλά διαφορετικά σχήματα αναλόγως το είδος και την ποικιλία Ανθίζει από τα τέλη του χειμώνα μέχρι τις αρχές του καλοκαιριού . Η θερμοκρασία παίζει καθοριστικό ρολό για την ανάπτυξη του φυτού .Χρειάζεται χαμηλές θερμοκρασίες τον χειμώνα και χαμηλό pH .Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κήπους ,σε παρτέρια αλλά και ατομικά σε φυτοδοχεία και ζαρντινιέρες. Ανήκει στην οικογένεια Ericaceae</p>

Ανάκτηση²⁰: <https://e-shop.valentine.gr/product/azalea-dentro/> <https://e-shop.valentine.gr/product/azalea-dentro/>

21)

Κοινή ονομασία	Άστερ
----------------	-------

Επιστημονική ονομασία	<i>Aster ericoides</i> , <i>A. novi-belgii</i> , <i>A. hybrids</i>
Περιγραφή	Πρόκειται για έναν εντυπωσιακότατο που περιλαμβάνει πολυετή και ετήσια είδη. Ανθίζουν το φθινόπωρο αλλά υπάρχουν και οψιμότερες ποικιλίες .Οι ευνοϊκότερη θερμοκρασία για την ανάπτυξη του φυτού είναι 20-24°C την ημέρα και 17-18 °C την νύχτα .Προτιμά τις ηλιαζόμενες θέσεις στον κήπο .Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κήπους ,σε παρτέρια αλλά και ατομικά σε φυτοδοχεία και ζαρντινιέρες. Ανήκει στην οικογένεια Asteraceae

Ανάκτηση²¹:

<https://www.flowersaris.gr/%CE%9B%CE%9F%CE%A5%CE%9B%CE%9F%CE%A5%CE%94%CE%99%CE%91-%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%97%CE%A3/>

22)

Κοινή ονομασία	Βερόνικα
Επιστημονική ονομασία	<i>Veronica longifolia</i>
Περιγραφή	Πρόκειται για έναν εντυπωσιακό φυτό που φέρει ταξιανθίες χρώματος μπλε-μωβ Ανθίζει κατά το καλοκαίρι και το ύψος της φτάνει έως και 120 CM .Ο πολλαπλασιασμός του φυτού πραγματοποιείται με μοσχεύματα και η καλλιέργεια του δεν απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις .Ανήκει στην οικογένεια Plantaginaceae. Και η ιδανική

	θερμοκρασία ανάπτυξης της είναι 20°C την ημέρα και 20 °C την νύχτα .
--	--

Ανάκτηση²²: <https://www.geoponiko-kentro.gr/product/veronika/>

23)

Κοινή ονομασία	Γαριφαλιά
Επιστημονική ονομασία	<i>Dianthus caryophyllus</i>
Περιγραφή	<p>Ανήκει στην οικογένεια Caryophyllaceae. Είναι ανθεκτικό στις αντίξοες συνθήκες καθώς εμφανίζει ανοχή σε ξηρασία , στην αντοχή ηλιοφάνεια καθώς και στις χαμηλές θερμοκρασίες . Τα άνθη που παράγει είναι μονόχρωμα ή δίχρωμα ανάλογα την ποικιλία . Βασική τους περιποίηση αποτελεί το κορφολόγημα δηλαδή η αφαίρεση ενός πολύ μικρού τμήματος του βλαστού της κορυφής έτσι ώστε να δημιουργηθεί νέα βλάστηση και να εκπτυχθούν πλάγιοι οφθαλμοί . Έχει πολλαπλές χρήσεις όπως και τα προηγούμενα παραδείγματα και οι ιδανικές θερμοκρασίες ανάπτυξης είναι 18-24°C την ημέρα και 10-16°C την νύχτα .</p>

Ανάκτηση²³: <https://www.gardenplanet.gr/blog/dianthos-garyfalia/>

24)

Κοινή ονομασία	Γεράνι
Επιστημονική ονομασία	<i>Gardenia jasminoides</i>
Περιγραφή	<p>Το γεράνι είναι ανθεκτικό φυτό και φέρει πλούσια και συνεχή άνθηση από τις αρχές της άνοιξης μέχρι τις αρχές του χειμώνα . Τα άνθη του εμφανίζουν ποίκιλα χρώματα και το φυτό αφήνει έντονη χαρακτηριστική γλυκιά οσμή . Ανήκει στην οικογένεια Geraniaceae για την ανάπτυξη του προτιμά 18-21°C την ημέρα και 17-18°C την νύχτα .</p>

Ανάκτηση²⁴:<http://iscreta.gr/2015/09/%CE%B3%CE%B5%CF%81%CE%AC%CE%BD%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82/>

%CE%BA%CE%B1%CE%B9-

%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-

%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82/

25)

Κοινή ονομασία	Δενδρολίβανο
Επιστημονική ονομασία	<i>Rosmarinus officinalis</i>

<p>Περιγραφή</p> 	<p>Ανήκει στην οικογένεια Lamiaceae . Είναι ένας θάμνος που αντέχει στο κλίμα της μεσογείου και έχει αρωματικές και φαρμακευτικές ιδιότητες .Υπάρχουν πολλές ποικιλίες που είναι είτε έρπουσες είτε ορθόκλαδες .Αποτελεί ένα από τα βασικά φυτά στην διαμόρφωση των ελληνικών κήπων . Για την ανάπτυξη του προτιμά θερμοκρασία 18-21 °C .</p>
--	---

Ανάκτηση²⁵: <https://decoration.gr/afieroma-sto-fyto-dendrolivano/>

26)

<p>Κοινή ονομασία</p>	<p>Καλαγχόη</p>
<p>Επιστημονική ονομασία</p>	<p><i>Kalanchoe blossfeldiana</i></p>
<p>Περιγραφή</p> 	<p>Ανήκει στην οικογένεια Crassulaceae . Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο ανθοκομικό φυτό που έχει πλούσια άνθιση από μεγάλο αριθμό μικρών ανθών .Η άνθιση του δεν διαρκεί μεγάλο διάστημα καθώς αρχίζει τον χειμώνα και τελειώνει στις αρχές της άνοιξης . Η θερμοκρασία και ο φωτισμός παίζουν καθοριστικό ρόλο για το σχηματισμό των ανθών .χρειάζεται θερμοκρασίες 21-24°C κατά την διάρκεια της μέρα και 18-29°Cκατα την διάρκεια της νύχτας ενώ επίσης απαιτεί μεγάλες μέρες κατά την βλαστική περίοδο και μικρές για την άνθιση .</p>

Ανάκτηση²⁶:

<https://designmagazine.gr/%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CF%87%CF%8C%CE%B7-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B9%CE%BF-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%87%CF%8D%CF%86%CF%85%CF%84%CE%BF/>

27)

Κοινή ονομασία	Λεβάντα
Επιστημονική ονομασία	<i>Lavandula sp.</i>
Περιγραφή	<p>Πρόκειται για έναν αρωματικό πολυετές φυτό που φέρει ταξιανθίες μοβ στην κορυφή του βλαστού. Ο θάμνος αυτός φέρει γκριζοπράσινα μικρά φύλλα που προσδίδουν ιδιαίτερη αισθητική αξία .Η λεβάντα εκτός από τις αρωματικές έχει και φαρμακευτικές ιδιότητες . Αντέχει στην έντονη ξηρασία καθώς και στις χειμερινές θερμοκρασίες που επικρατούν στο μεσογειακό κλίμα της Ελλάδας . Ανήκει στην οικογένεια Lamiales και η ιδανική θερμοκρασία ανάπτυξης του φυλλώματος και των ανθών είναι 21-24 °C. Τέλος είναι ένα φυτό που δεν έχει απαιτητικές απαιτήσεις για την συντήρηση του .</p>

Ανάκτηση²⁷: https://anthemionflowers.com/attica_el/blog/post/futo-levanta

28)

Κοινή ονομασία	Λιμόνιουμ
----------------	-----------

Επιστημονική ονομασία	<i>Limonium latifolium</i>
Περιγραφή	Είναι ένα φυτό κηποτεχνίας που χρειάζεται ηλιόλουστο σημείο έτσι ώστε να αναπτύσσετε σωστά. Τα άνθη του φέρουν πολλές αποχρώσεις αναλόγως την ποικιλία και η όψη τους είναι σαν αποξηραμένη ακόμη και όταν αυτά είναι φρέσκα. Ανήκει στην οικογένεια Plombaginaceae και είναι πολύ ανθεκτικό σε συνθήκες ξηρασίας .

Ανάκτηση²⁸: <https://e-shop.valentine.gr/product/sporoi-amaranton-kai-apoxiramenon-louloudion-df-311014-limonium-sinuatum/>

29)

Κοινή ονομασία	Ρίγανη
Επιστημονική ονομασία	<i>Origanum vulgare, O. majorana</i>
Περιγραφή	Η ρίγανη είναι ένα μεσογειακό φυτό και ανήκει στην οικογένεια Lamiaceae. Έχει αρωματικές και θεραπευτικές ιδιότητες και καλλιεργείται με μεγάλη ευκολία καθώς δεν φέρει απαιτήσεις σε έδαφος ,σε λίπασμα και σε νερό . Είναι ανθεκτικό σε συνθήκες ξηρασίας και αντέχει στην έντονη ηλιοφάνεια . Δίνει πολλαπλές ανθοφορίες και η διάρκεια άνθισης της είναι αι την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο.

Ανάκτηση²⁹: <https://faretra.info/2017/11/04/rigani-fito-therapevei/>

30)

Κοινή ονομασία	Φασκόμηλο
Επιστημονική ονομασία	<i>Salvia officinalis</i>
<p>Περιγραφή</p> 	<p>Πρόκειται για ένα ακόμη φυτό που ανήκει στην οικογένεια Lamiaceae .Φέρει τις ιδία χαρακτηριστικά όπως α προηγούμενα είδη που αναφέρθηκαν . Εμφανίζει δηλαδή αρωματικές και θεραπευτικές ιδιότητες , αντέχει σε συνθήκες ξηρασίας και την έντονη ηλιοφάνεια . Παράλληλα , είναι μέτριας ανάπτυξης , οι ταξιανθίες του έχουν μορφή στάχυ και είναι μωβ ενώ τα φύλλα του είναι τραχιά και γκριζοπράσινα. Τέλος δεν εμφανίζει απαιτήσεις σε έδαφος και δεν χρειάζεται πολλές μεταχειρίσεις.</p>

Ανάκτηση³⁰:

<https://www.lemnosnature.gr/fyta/%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%BA%CF%8C%CE%BC%CE%B7%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%BF-%CE%B9%CE%B5%CF%81%CF%8C-%CF%86%CF%85%CF%84%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%B8%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

6.6 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Οι κατασκευαστικές υποδομές των ψυχιατρικών κλινικών χρειάζεται να είναι λειτουργικές και καλαίσθητες ,απαιτείται να είναι υψηλών αντοχών και η βιωσιμότητα

τους να είναι μεγάλης διάρκειας ,και επίσης η συντήρηση τους χρειάζεται να έχει χαμηλό κόστος.

Σύμφωνα με τις παραπάνω απαιτήσεις συμπεραίνεται ότι τα καθιστικά που θα τοποθετηθούν θα είναι ανάλογα με τον αριθμό των ανθρώπων που πρόκειται να εξυπηρετηθούν . Παράλληλα θα πρέπει να υπάρχουν συνδυασμοί από πάγκους και τραπέζια που να εξυπηρετούν ομάδες ατόμων έτσι ώστε να ενισχύονται οι κοινωνικές επαφές στον κήπο. Συνήθως κοντινές αποστάσεις στην είσοδο έχουν μεγαλύτερη χρήση , ενώ όσο απομακρυνόμαστε από την είσοδο η χρήση είναι μικρότερη .Αυτό όμως, βοηθάει τους ασθενείς να απομονωθούν αν το έχουν ανάγκη και να τους ξεκουράσει από τον θόρυβο που επικρατεί στον νοσοκομειακό χώρο και να τους απομακρύνει από τον απρόσωπο χώρο του νοσοκομείου. Καθιστικά από ξύλο και πετρά θεωρούνται καταλληλά για την ψυχιατρική κλινική και σε συνδυασμό με φυτά και πέργκολες κάνουν έναν ιδανικό χώρο για αναψυχή .Μερικά προτεινόμενα καθιστικά για συναθροίσεις ασθενών είναι τα εξής :

Εικόνα 31 . Απεικόνιση πέργκολας σε συνδυασμό με αναρριχόμενα φυτά.

Ανακτηση³¹ : <https://decoration.gr/pergoles-sidirokataskeues-kai-diakosmisi/>

Εικόνα 32. Απεικόνιση ξύλινου κίосκι που επιτρέπει την τοποθέτηση αναρριχόμενων φυτών για επιπλέον σκίαση.

Ανακτηση³²: http://epikourositeas.blogspot.com/2014/03/blog-post_7079.html

Εικόνα 33. Απεικόνιση ξύλινου κίосκι με αντικριστά καθίσματα για ευκολία κοινωνικοποίησης των ασθενών.

Ανακτηση³³ : <https://www.kiponodos.gr/ell/categories/Kioskia>

Εικόνα 34. Απεικόνιση ξύλινου κίосκι για ομαδικές συναθροίσεις.

Ανακτηση³⁴

:

<https://puzzlefactory.pl/el/%CF%80%CE%B1%CE%B6%CE%BB/%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%BE%CF%84%CE%B5/ktiria/274826-%CE%BA%CE%B9%CF%8C%CF%83%CE%BA%CE%B9-%CE%BA%CE%AE%CF%80%CE%BF%CF%85#12x9>

Μερικά καθιστικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άτομα που θέλουν να απομονωθούν είναι τα εξής:

Εικόνα 35. Απεικόνιση γωνιακού καθίσματος με ζαρντινιέρα περιμετρικά αυτού.

Ανακτηση³⁵ : <https://tofti.axa.gr/2015/03/idees-gia-xtistous-kai-monimous-kanapedes-gia-ton-kipo.html>

Εικόνα 36. Απεικόνιση διαθέσιου καθίσματος με πλευρικές ζαρντινιέρες

Ανακτηση³⁶ : <https://exypnes-idees.gr/10-diy-idees-gia-yperypsomena-parteria-ston-kipto/>

Εικόνα 37, 38. Απεικόνιση καθιστός με ενσωματωμένη πέργκολα για τοποθέτηση φυτών και επιπλέον σκίαση.

Ανακτηση³⁷ : https://www.vidaxl.gr/e/vidaxl-pagkaki-me-pergkola-130-ek.-apo-mpampoy/8718475909187.html?gclid=CjwKCAjwryUBhBSEiwAGN5OCM3qudwqf2j-5Y6B7VZcozh22kuoOVzLyZUBp-OgGNsnDBAfXUzy7BoCPMkQAvD_BwE

Ανακτηση³⁸ : https://www.google.com/search?q=vida+xl+%CE%BE%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BD%CE%BF+%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CE%BA%CE%B9+%CE%BC%CE%B5+%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%B1&tbm=isch&ved=2ahUKEwiMyoPTwf33AhW5i_0HHV4NAEMQ2-cCegQIABAA&eq=vida+xl+%CE%BE%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BD%CE%BF+%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CE%BA%CE%B9+%CE%BC%CE%B5+%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%B1&gs_lcp=CgNpbWcQA1AAWJIUYL8XaABwAHgAgAGIBIgbhhqSAQswLjYuMi4yLjAuMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nwAEB&scient=img&ei=_6CPYszOF7mX9u8P3pqAmAQ&bih=657&biw=1349&hl=el#imgrc=Y8ohLGuk9SDdYM

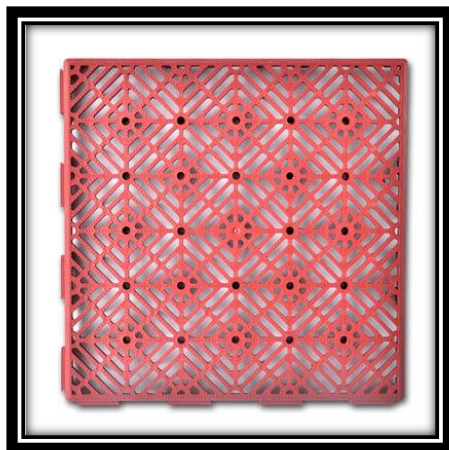
Στην πλακόστρωση των μονοπατιών του ταρατσόκηπο πρέπει να αποφευχθεί η χρήση ολισθηρών υλικών. Αντιθέτως πρέπει τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν να είναι σταθερά και ανθεκτικά και ασφαλή για τα άτομα που εμφανίζουν κινητικά προβλήματα. Η συντήρηση της να γίνεται ευκολά με μικρό κόστος .Τέλος η πλακόστρωση πρέπει να είναι αισθητικά όμορφη .Αυτό μπορεί να επιτευχθεί για παράδειγμα με πλάκες από φυσικές πέτρες ή από πλάκες πλαστικού ,

που είναι ελαφριές ,εύκολες στην τοποθέτηση και προσδίδουν υψηλό αισθητικό σθένος. Παρακάτω δίνονται μερικά παραδείγματα για τις πλάκες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν

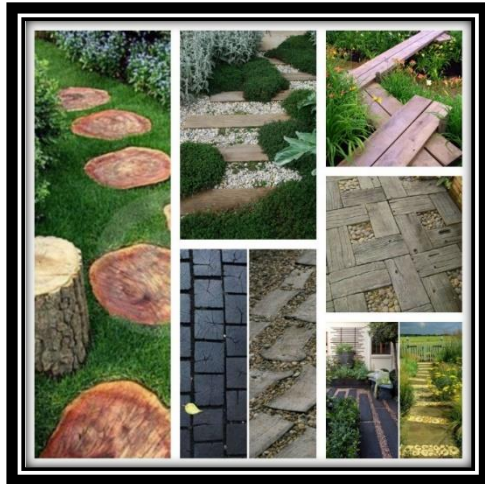
Εικόνα 39. Απεικόνιση πλακιδίων από σκληρό ξύλο που έχει αντιολισθηκές ιδιότητες.

Ανακτηση³⁹ :https://www.vidaxl.gr/e/plakakia-deck-katheto-schedio-set-20-tem.-30-x-30-ek.-apo-xylo-akakias/8718475927563.html?gclid=CjwKCAjwryUBhBSEiwAGN5OCFYVjPlvdMhBelF9utvJ5nxqMGxKEGA85ms_3YZpFOgufvb8YJkDHRoCsgUQAvD_BwE

Εικόνα 40. Απεικόνιση πλακιδίου πλαστικού υλικού που είναι αντιολισθητικά ,απορροφούν τους κραδασμούς και δεν επηρεάζονται από τις καιρικές συνθήκες.

Ανακτηση⁴⁰ : https://www.vidaxl.gr/e/plastika-plakakia-kipoy-29-x-29-cm-24-tmch/8718475869467.html?gclid=CjwKCAjwryUBhBSEiwAGN5OCGFQLhH1b8wyrF2njSi2lD1-YFBQ00DCJhaL-yM-d7G2uNFis1iXTBoCbk0QAvD_BwE

Εικόνα 41. Απεικόνιση μερικών σχεδίων μονοπατιών σε κήπους .

Ανακτηση⁴¹: <https://www.texnotropieskaidiakosmisi.com/27-idees-me-jylina-monopatia-khpy/>

Ο φωτισμός του κήπου θα πρέπει να είναι επαρκής έτσι ώστε να προσδίδει ασφάλεια στον εξωτερικό χώρο. Πολλοί ασθενείς φέρουν προβλήματα όρασης ή έχουν ευαισθησία στο έντονο φως λόγω της φαρμακευτικής αγωγής που λαμβάνουν. Μεταλλικές και ανοιχτόχρωμες επιφάνειες πρέπει να περιορίζονται ώστε να μην υπάρχει αντανακλαστικότητα .Αντιθέτως τα φυτά και τα χρώματα των υπολοίπων υλικών δημιουργούν υφές και αντιθέσεις που βοηθούν τα άτομα που εμφανίζουν πρόβλημα.

Τα φωτιστικά που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι ανθεκτικά στις καιρικές συνθήκες και να είναι καλά στεγανοποιημένα . Οι λάμπες εξωτερικών χώρων είναι συνήθως λευκού φωτός (ατμών υδράργυρου ,Αλογόνου)ή κίτρινου φωτός (Ατμών Νατρίου/SAP) .Επίσης διαθέσιμοι είναι στην αγορά και λαμπτήρες που εκπέμπουν φως μέσω της απορρόφησης ηλιακής ενέργειας .Στο σημείο εισόδου ο φωτισμός πρέπει να είναι πιο έντονος έτσι ώστε να διακρίνεται ευκολά σε περίπτωση ανάγκης η έξοδος .Στις ζώνες πράσινου δηλαδή σε παρτέρια και θάμνους τα φωτιστικά σώματα πρέπει να μην είναι

ορατές ,έτσι ώστε να μην εμποδίζουν την θεά των πράσινων χώρων αλλά και να φωτίζονται περισσότερο σημεία ,εύλογα, τονισμού .Σε μονοπάτια θα τοποθετηθεί χαμηλός σταθερός φωτισμός που να λειτουργεί με την ηλιακή ενέργεια .Τα φωτιστικά που λειτουργούν με αυτό τον τρόπο έχουν μια πολυκρυσταλική φωτοβολταϊκή κυψέλη που συσσωρεύει ηλιακή ενεργεία και ενεργοποιεί τις αυτοτροφοδοτούμενες μπαταρίες .Σε περίπτωση που υπάρχει συννεφιά ,ο ηλεκτρονικός πιλότος ανάβει αυτόματα. Αυτός ο τρόπος φωτισμού είναι ο οικονομικότερος αφού δεν χρησιμοποιεί ηλεκτρικό ρεύμα και δεν αφήνει περιβαλλοντικό αποτύπωμα. παρακάτω δίνονται μερικά παραδείγματα κατάλληλων φωτιστικών .

Εικόνα 42. Απεικόνιση φωτιστικών μονοπατιών .

Ανακτηση⁴² : <https://www.mega-store.gr/energeia/>

Εικόνα 43. Απεικόνιση φωτιστικού που μπορεί να τοποθετηθεί στα παρτέρια και σε σημεία με βλάστηση.

Ανακτηση⁴³ : https://www.ideahellas.gr/product/iliaka-fotistika-eksoterikou-chorou-3000k-4-pcs-led-outdoor-solar-light/?gclid=CjwKCAjwryUBhBSEiwAGN5OCI-KO1c_T572QyDJHIXvKhCIVqRdTLJxBBu9l_PrfV2kkBQg2wIyuBoCR4QQAvD_BwE

Εικόνα 44 . Απεικόνιση φωτιστικού που μπορεί να τοποθετηθεί στο σημείο εισόδου-εξόδου .

Ανακτηση⁴⁴ : <https://323.gr/>

Τέλος, για να μειωθεί το στρες που βιώνουν οι ασθενείς στο νοσοκομείο καλό θα ήταν να τοποθετηθεί κάποιο γλυπτό ή άλλο χειροποίητο αντικείμενο .Επίσης να τοποθετηθεί και κάποιο σιντριβάνι ή κάποιο λουτρό πουλιών ώστε να προσεγγίζουν τα πουλιά και να διεγείρουν τις αισθήσεις των ασθενών και να ανυψώνεται η διάθεση τους. Παρακάτω παρατίθενται μερικά παραδείγματα

Εικόνα 45,46. Απεικόνιση επιτοίχιων συντριβανιών για προσέγγιση πτηνών και άλλων ζώων .

Ανακτηση⁴⁵ : <https://oikiamykonos.com/product/wall-fountain-led/>

Ανακτηση⁴⁶ : https://agiovlasitishome.com/diakosmitika/epitrapezia-diakosmitika/geniko-diakosmitiko/iliadis-gri-tetragno-suntribani-broxi-28x28x90ek-me-fos-70001-70001-p?gclid=CjwKCAjwryUBhBSEiwAGN5OCL7REAx7JYntRhZfwWMx3p5Q6SS93n6NS9chB2VcppNh4tmHyWq3pxoCTY4QAvD_BwE

Εικόνα 47,48. Απεικόνιση ιδιαίτερων γλυπτών για διέγερση ενδιαφέροντος των ασθενών.

Ανακτηση⁴⁷ : <https://pxhere.com/en/photo/560550>

Ανακτηση⁴⁸ : https://www.boredpanda.com/worlds-most-creative-statues-sculptures/?utm_source=google&utm_medium=organic&utm_campaign=organic

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ :
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

7.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα έρευνα έχει σκοπό τον σχεδιασμό ενός θεραπευτικού ταρατσόκηπου . Για την δημιουργία αυτού έγινε μελέτη των αρχών σχεδιασμού θεραπευτικών κήπων καθώς και άλλων παρομοίων ερευνών .Παράλληλα, συλλέχτηκαν απαντήσεις από ερωτηματολόγια που δοθήκαν στο νοσηλευτικό προσωπικό του Ψυχιατρικού νοσοκομείου Δρομοκαΐτειο . Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις βιβλιογραφικές πηγες αλλά και από το ερωτηματολόγιο θα αναλυθούν παρακάτω .

Ένα από τα βασικότερα συμπεράσματα που εξήχθη και από την ανάλυση της θεωρίας αλλά και από την συλλογή των ερωτηματολογίων είναι ότι ένας κήπος μπορεί να βελτιώσει δραστικά την παραμονή των ασθενών στον χώρο νοσηλείας καθώς βοηθά στην μείωση του άγχους και στην γενικότερη βελτίωση της ψυχολογικής και σωματικής κατάστασης των ασθενών .

Το νοσηλευτικό προσωπικό παρατηρεί ότι η φαρμακευτική θεραπεία των ασθενών δεν είναι πάντα επαρκείς ενώ οι ασθενείς που βρίσκονται σε καλή ψυχολογική διάθεση ,φέρνουν εύρυθμα σημάδια βελτίωσης . Ο θεραπευτικός κήπος σύμφωνα με το προσωπικό του νοσοκομείου αποτελεί μέσο ανάρρωσης και βοηθά σημαντικά στην καλύτερευση της διάθεσης των ασθενών .

Ένα μεγάλο μέρος του νοσηλευτικού προσωπικού απάντησε στο ερωτηματολόγιο ότι διαθέτουν σε καθημερινή βάση πάνω από ένα τέταρτο στον κήπο που διαθέτει το νοσοκομείο . Η εργασία σε ένα νοσοκομείο είναι ψυχικά κουραστική . Η ύπαρξη ενός περιποιημένου κήπου ,που διαθέτει τις κατάλληλες υποδομές για να υποστηρίξει τον φόρτο που φέρει το προσωπικό του νοσοκομείου ,είναι απαραίτητη . Ο θεραπευτικός κήπος συνεπώς αποτελεί ένα μέσο που βελτιώνει την διάθεση τους να εργαστούν .

Παρόλο που το νοσηλευτικό προσωπικό υποστηρίζει ότι η κατασκευή ενός θεραπευτικού κήπου είναι ακριβή και το κόστος δύσκολα θα μπορούσε να καλυφθεί ,όλοι σχεδόν οι ερωτηθέντες συμφωνούν ότι ένας θεραπευτικός κήπος θα ήταν χρήσιμος να δημιουργηθεί ως συνδυαστική θεραπεία για τους ασθενείς.

Ένα επιπλέον συμπέρασμα που προκύπτει και αφορά τη διάρκεια παραμονής του νοσηλευτικού προσωπικού στον κήπο είναι ότι δεν διαθέτουν αρκετό χρόνο να αφιερώσουν στον κήπο .Ο ελεύθερος χρόνος τους είναι περιορισμένος και υπάρχει μάλιστα η προκατάληψη ότι αν αφιερώσουν παραπάνω χρόνο θα μειωθούν οι αποδόσεις τους . Χρησιμοποιούν κυρίως τον κήπο για να μετακινηθούν μεταξύ των κτιρίων . Παρόλα αυτά το νοσηλευτικό προσωπικό θα ευνοούνταν αν υπήρχε ένας απομονωμένος χώρος που θα τους έδινε την δυνατότητα να απομακρυνθούν από τους ασθενείς και τα επικείμενα προβλήματα τους . Ένας τέτοιος χώρος απομόνωσης θα κάλυπτε την ανάγκη που έχουν για περίπατο , θα αποφορτίζονταν από την εργασίας και θα αναζωογονιόντουσαν έτσι ώστε να συνεχίσουν.

Στην κλινική συναντώνται άτομα με ευρύ φάσμα διαφοροποίησης της ψυχικής νόσου και γι' αυτό πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις κατασκευαστικές υποδομές που θα έχει ο κήπος. Εμφανίζουν εκρήξεις θυμού και εναλλαγές στην διάθεση τους καθώς και προβλήματα δυσκολίας στην μετακίνηση ,συγκεκριμένες συνθήκες όπως είναι οι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν την λειτουργικότητα τους .

Τέλος , κατά γενική ομολογία οι δραστηριότητες που θα πρέπει να ακολουθούν οι ασθενείς ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση τους ,θεωρούνται οι επισκέψεις συγγενικών προσώπων , το περπάτημα , η κοινωνικοποίηση τους και η απομάκρυνση από τον νοσοκομειακό χώρο.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] "Capability", 1990, *Landscape Design*, Vol. 189, April, p.2 2.
- [2] "Winning big.: ASLA Awards 1997" *Landscape Architecture*, Vol. 87, No. 11, 1997 pp. 42-49 3.
- [3] Adachi, M., Rohde, C.L.E. and Kendle A., 2000, "Effects of Floral and Foliage Displays on Human Emotions", *Hortechology* January-March, pp 59-63
- [4] Adevi, A. A., & Lieberg, M. (2012). Stress rehabilitation through garden therapy: A caregiver perspective on factors considered most essential to the recovery process. *Urban forestry & urban greening*, 11(1), 51-58 1618-8667. 7.
- [5] Chisnall, P., 1997, *Marketing research*, Mc Graw- Hill, Berkshire, England.
- [6] Christopher-Poole, Autumn 1995, "Amy's garden" *Horticultural therapy* 215, pp. 1-2.
- [7] Chung, S., 1995, "Effect of H.T. & Design of Therapeutic Garden's for the Disabled", Korea University, Seoul.
- [8] Dannenmaier, M., 1995 "The latest research", *Landscape Architecture* Vol. 85, No 1, p. 60.
- [9] Dannenmaier, M., 1995, "Healing gardens", *Landscape Architecture*, Vol. 85, No 1, pp. 56-60
- [10] Dole, J. M., & Wilkins, H. F. (2005). *Floriculture: principles and species*. Prentice-Hall Inc. NJ, USA
- [11] Fjeld, T., 2000 "The Effect of Interior Planting on Health and Discomfort among Workers and School Children", *Hortechology* January- March, Vol. 10, No1, pp. 46-52
- [12] Georgi, J. N., & Anthopoulos, P. (2005). *Landscape Preference Evaluation for Therapeutical Gardens*. *IASME TRANSACTION*, 2(5), 758-764.
- [13] Ghersi, A. (2007). *Projects of therapeutic landscapes*. *Journal of Mediterranean Ecology*, 8(1/4), 99 1388-7904.
- [14] Hamrick, D. (2003). *Ball Redbook – Crop Production*, 17th edition, ed. Hamrick, D. Ball Publishing, IL, USA
- [15] Horsburgh, R., 1997, "Current issues: hospital design qualities to facilitate heading". *Journal of healthcare design*, Vol. IX, 89-92.
- [16] Marcus, C. C. (2007). *Healing gardens in hospitals*. *Interdisciplinary Design and Research e-Journal*, 1(1), 1-27.
- [17] Marcus, C. C., & Barnes, M. (1995). *Gardens in healthcare facilities: Uses, therapeutic benefits, and design recommendations*: Center for Health Design Concord, CA.

- [18]Pilon, P. (2006). *Perennial Solution*. Ball Publishing, Batavia, IL, USA.
- [19] Sim, W., 2000, “The First Symposium of the Korean Society for Plants, People and Environment” *Hortechology*, January- March, Vol. 10, No 1, pp 38-39
- [20]Thaneshwari, P. K., Kumari, P., Sharma, R., & Sahare, H. A. (2018). Therapeutic gardens in healthcare: A review. *Ann. Biol*, 34, 162-166.
- [21]Vapaa, A. G. (2002). *Healing Gardens: Creating Places for Restoration, Meditation, and Sanctuary*. (MLA), College of Architecture and Urban Studies Virginia Polytechnic Institute and State University.
- [22] Winkel, H.G. and Holahan C., 1985, *The environmental psychology of the hospital: Is the cure worse than illness?* The Haworth Press, New York, U.S.A.
- [23]Ακουμιανάκη-Ιωαννίδου, Α., Ευθυμιάδου, Ε., Τσιγκριστάρης, Κ. (2000). *Φυτά Κηποτεχνίας. ΥΠΕΘ και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Τομέας Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος.*
- [24]Αντωνιάδακη-Γιατρομανωλάκη, Α. (2020). *Ανθοκομικά φυτά για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους*. Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα.
- [25] Γιδαράκου Μ., Βογιατζή Χ., Τσαλικίδης Ι., 2001, “Η χρήση του φυσικού περιβάλλοντος για τη βελτίωση της υγείας του ασθενούς. Οι βασικές αρχές σχεδιασμού των θεραπευτικών κήπων και ο ρόλος τους στα νοσηλευτικά ιδρύματα.”, Πρακτικά 10ου Συνεδρίου Πανελλήνιας Ένωσης Οπωροκηπευτικών, Κύπρος.
- [26] Γιδαράκου, Μ., Τσαλικίδης Ι., 2005, “Δημιουργία θεραπευτικών κήπων στα νοσηλευτικά ιδρύματα: η ελληνική πραγματικότητα.”, Πρακτικά Συνεδρίου Αρχιτεκτονικής Τοπίου Εκπαίδευση, Έρευνα, Εφαρμοσμένο Έργο, Α.Π.Θ. 11-14 Μαΐου 2005.
- [27] Γιδαράκου Μ., Βογιατζή Χ., Τσαλικίδης Ι., 2005, “Ο ρόλος των καλλωπιστικών φυτών στους νοσηλευτικούς κήπους”, 22ο Επιστημονικό Συνέδριο Ελληνικής Εταιρίας της Επιστήμης των Οπωροκηπευτικών, Πάτρα 19-21 Οκτωβρίου 2005.
- [28] Δάρρας, Α.Ι. (2010). *Κήποι – Βεράντες - Οροφώκηποι. Ανθοκομία, καλλωπιστικά φυτά στο αστικό περιβάλλον*. Εκδόσεις Έμβρυο, Αθήνα.
- [29] Δάρρας, Α.Ι. (2018). *Ανθοκομία – Καλλιέργεια και Μετασυλλεκτική Διαχείριση Ανθέων και Φυλλωμάτων*. Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε., Αθήνα.
- [30] Μπισμίκης, Β. (2007). *Φυτολόγιο. Καλλωπιστικά Φυτά για Ελληνικούς Κήπους*. Εκδόσεις Ψύχαλου, Αθήνα
- [31] Σάββας, Δ. (2020). *Γενική Ανθοκομία*. Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα.

- [32] Τσαλικίδης, Ι., (1987), Σύγχρονοι ελληνικοί κήποι, Εκδόσεις Γαρταγάνη, Θεσσαλονίκη .
- [33] Τσαλικίδης, Ι.,(1994), Καλλωπιστικά φυτά για ελληνικούς κήπους, Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη .
- [34] Τσαλικίδης, Ι., (2008), Αρχιτεκτονική Τοπίου, Εισαγωγή στη Θεωρία και στην Εφαρμογή, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ α΄

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ερωτηματολόγιο Νοσηλευτικού Προσωπικού Ψυχιατρικής Κλινικής Αττικής

«Δρομοκαΐτειο»

- 1) Πως θα κρίνατε τον ήδη υπάρχοντα εξωτερικό χώρο της ψυχιατρικής κλινικής;
  - i) Πολύ ικανοποιητικό
  - ii) Ικανοποιητικό
  - iii) Δεν έχω γνώμη
  - iv) Ελάχιστα ικανοποιητικό
  - v) Καθόλου ικανοποιητικό

- 2) Εάν η ψυχιατρική κλινική δεν διέθετε κήπο, το γεγονός αυτό θα επηρέαζε τη διάθεσή σας αρνητικά , να εργασθείτε;
  - i) Συμφωνώ
  - ii) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
  - iii) Διαφωνώ
  - iv) Διαφωνώ απολύτως

- 3) Ξοδεύετε συχνά περισσότερο του ενός τετάρτου της ώρας στον εξωτερικό χώρο του νοσοκομείου ;
  - i) Καθημερινά
  - ii) Δύο-τρεις ημέρες της εβδομάδας
  - iii) Μια φορά την εβδομάδα
  - iv) Κάθε δεκαπέντε ημέρες
  - v) Μια φορά τον μήνα

- 4) Ποιος είναι ο σημαντικότερος λόγος που σας αποτρέπει να χρησιμοποιήσετε τον κήπο;
  - i) Είναι σε άσχημη κατάσταση
  - ii) Δε μου προσφέρει τίποτα
  - iii) Δεν είναι όμορφος
  - iv) Δεν υπάρχουν αρκετά καθίσματα
  - v) Δεν έχει ικανοποιητική βλάστηση
  - vi) Δεν έχω χρόνο να διαθέσω
  - vii) Άλλο

- 5) Πιστεύετε ότι η υπάρχουσα βλάστηση είναι επαρκείς ποσοτικά και ποιοτικά;
- i) Συμφωνώ απόλυτα
  - ii) Συμφωνώ
  - iii) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
  - iv) Διαφωνώ
  - v) Διαφωνώ απολύτως
- 6) Να αναφέρετε τα 3 βασικότερα προβλήματα που παρουσιάζει ο υπάρχων κήπος.
- i) Απουσία χώρων Parking
  - ii) Δυσχερής μετάβαση από το ένα κτιριακό συγκρότημα στο άλλο
  - iii) Δυσκολία μετακίνησης στον κήπο από το εσωτερικό του κτιρίου
  - iv) Έκθεση στις καιρικές συνθήκες ,απουσία προστατευτικών
  - v) Απουσία επαρκών καθιστικών
  - vi) Απουσία χώρων συναθροίσεων
  - vii) Ανεπαρκείς χώροι απομόνωσης
  - viii) Μονότονο τοπίο
  - ix) Άλλο
- 7) Πόσο διαρκεί συνήθως ο χρόνος παραμονής των ασθενών σας στο νοσοκομείο;
- i) Δύο- τρεις μέρες
  - ii) Μια εβδομάδα
  - iii) Ένα μήνα
  - iv) Δύο- τρεις μήνες
  - v) Μισό έτος
  - vi) Ένα έτος
  - vii) Περισσότερο από ένα έτος
- 8) Ποια κινισιολογικά προβλήματα φέρουν οι ασθενείς (σημειώστε τα 2 επικρατέστερα)
- i. χρησιμοποιούν πατερίτσες
  - ii. χρησιμοποιούν αναπηρικό καρότσι
  - iii. είναι καθηλωμένοι στο κρεβάτι
  - iv. χρειάζονται βοήθεια τρίτου
  - v. δεν χρειάζονται βοήθεια
- 9) Ποια βασικά χαρακτηριστικά του κήπου θα εποφελούσαν τους ασθενείς του Δρομοκαΐτειου;
- i) Ένας σκεπασμένος εξωτερικός χώρος.
  - ii) Μια υποδομή κυλικείου με κήπο.
  - iii) Μεμονωμένα καθιστικά που βρίσκονται σε προστατευμένες από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες θέσεις
  - iv) Μονοπάτια εντός του κήπου πολλαπλών μηκών .
  - v) Ένας κήπος οπωρολαχανικών και δρέπων ανθών για να ασκούν κηπουρική ή να
  - vi) χρησιμοποιούν για δραστηριότητες μέσα στο νοσοκομείο.
  - vii) Ο κήπος να είναι μια μικρογραφία του φυσικού περιβάλλοντος .
  - viii) Ένα κυρίαρχο υδάτινο στοιχείο.

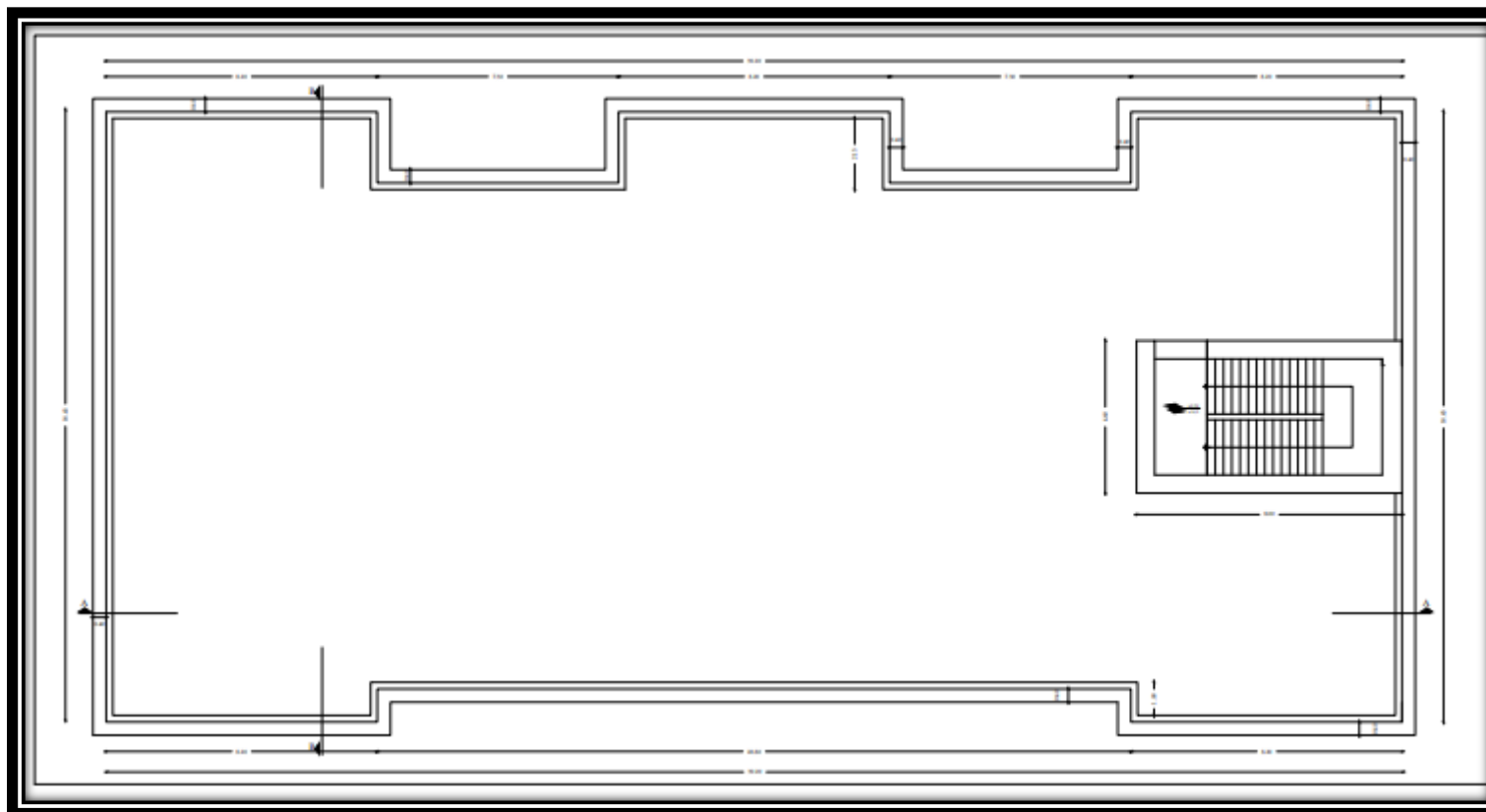
- ix) Άλλο
- 10) Πόσο ασφαλείς πιστεύετε ότι είναι οι τρόφιμοι, κατά την παραμονή τους στον κήπο;
- i) Απόλυτα ασφαλείς
  - ii) Ασφαλείς
  - iii) Ούτε ασφαλείς ούτε μη ασφαλείς
  - iv) Ελάχιστα ασφαλείς
  - v) Καθόλου ασφαλείς
- 11) Υπάρχουν περιπτώσεις ασθενών σας, που υποστηρίζουν την ανθρωποκεντρική θεραπεία δηλαδή να ενδιαφέρονται περισσότερο για μια καλύτερη ποιότητα ζωής
- i) ΝΑΙ
  - ii) ΟΧΙ
- 12) Ο κήπος θα μπορούσε, να θεωρείται βελτιωτικό μέσω κατά την διάρκεια της νοσηλείας των ασθενών ;
- a) Συμφωνώ απολύτως
  - b) Συμφωνώ
  - c) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
  - d) Διαφωνώ
  - e) Διαφωνώ απολύτως
- 13) Πιστεύετε, ότι η ψυχολογική διάθεση του ασθενούς επηρεάζει την πορεία της υγείας του;
- a) Συμφωνώ απόλυτα
  - b) Συμφωνώ
  - c) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
  - d) Διαφωνώ
  - e) Διαφωνώ απολύτως
- 14) Οι ασθενείς σας παρουσιάζουν εκρήξεις θυμού, απόγνωσης, επιθετικότητας;
- i) Πολύ συχνά
  - ii) Συχνά
  - iii) Ποτέ
- 15) Επιλέξτε μια έως τρεις δραστηριότητες που θεωρείται σημαντικές για τον ασθενή
- i) Περπάτημα
  - ii) Κοινωνικοποίηση με άλλους ανθρώπους
  - iii) Έκθεση στον ήλιο
  - iv) Αλλαγή παραστάσεων
  - v) Ξεκούραση
  - vi) Επίσκεψη ενός συγγενικού προσώπου
  - vii) Διάφορες αθλητικές δραστηριότητες
  - viii) Ενασχόληση με την κηπουρική
  - ix) Άλλο
- 16) Ποιο είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την δημιουργία ενός θεραπευτικού κήπου σε νοσηλευτικά ιδρύματα κατά την γνώμη σας ;

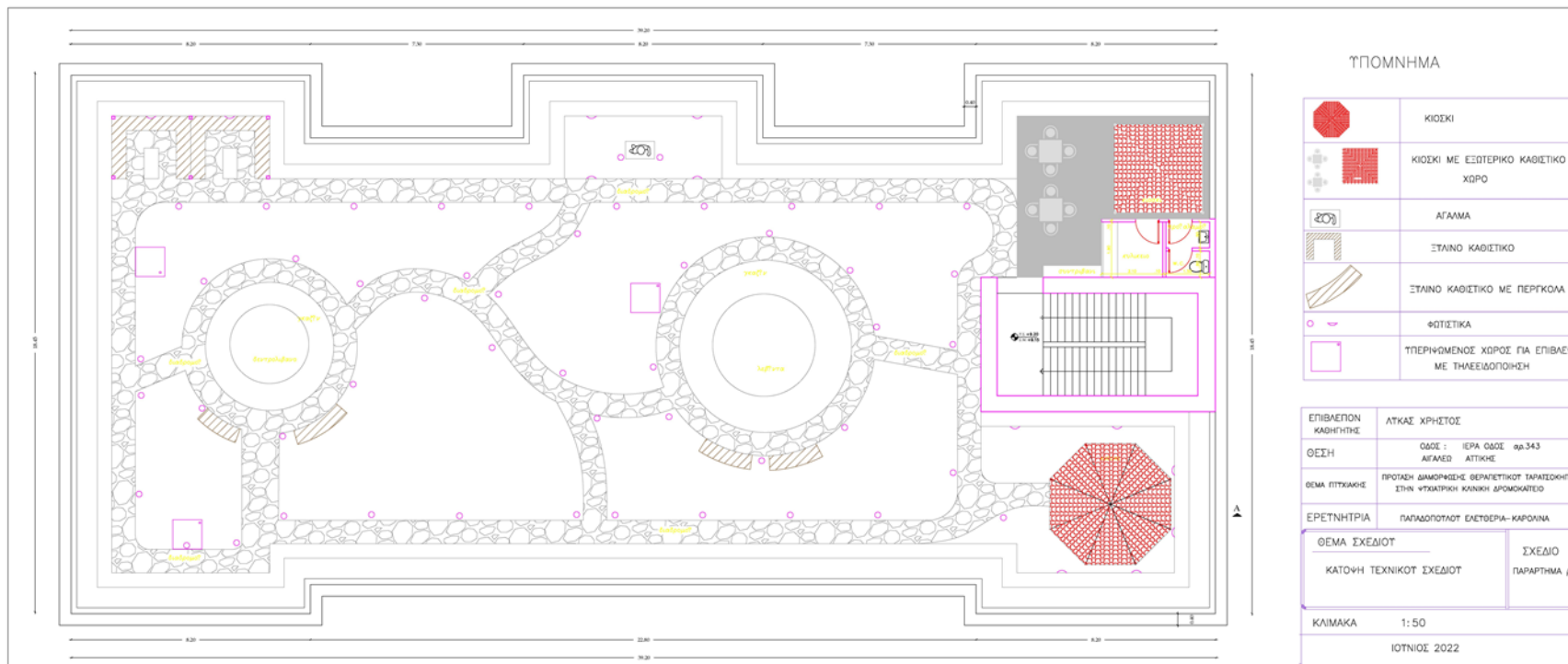
- i) Δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, που να μπορεί να τον συντηρεί .
- ii) Δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, που θα μπορούσε, να τον αξιοποιήσει προς όφελος των ασθενών.
- iii) Η δημιουργία κήπου δεν αλλάζει την πορεία της υγείας των τροφίμων
- iv) Η κατασκευή ενός θεραπευτικού κήπου θα χρησιμοποιούσε πόρους από σημαντικότερους τομείς
- v) Άλλο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

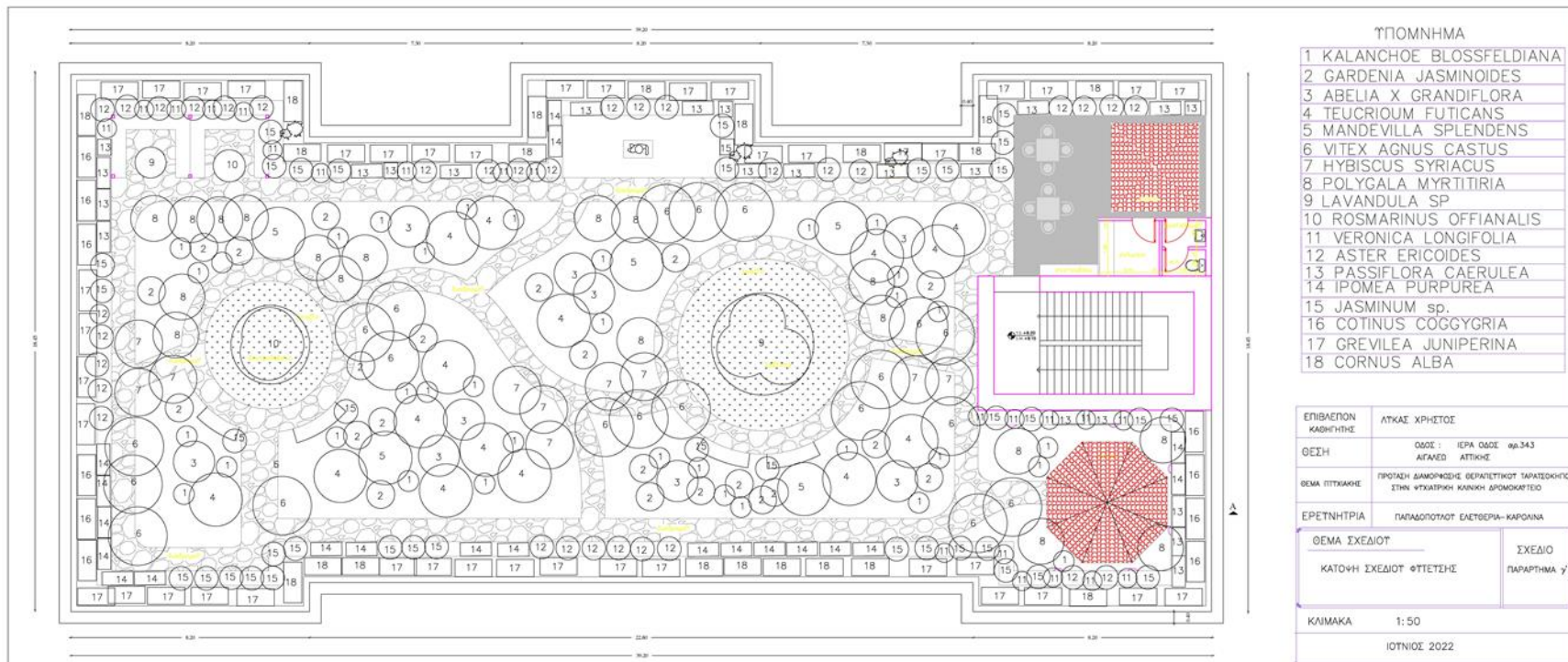
ΚΑΤΟΨΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ γ'
ΚΑΤΟΨΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ δ'
ΚΑΤΟΨΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ε'
ΚΑΤΟΨΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

